БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 278 (17.262). ● 6 декабрь 1978 йил, чоршанба ● Баҳоси 2 тийин.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

«Средазуголь» ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи кўмир қазиб чиқариш юзасидан ўнинчи беш йилликнинг уч йили планини муддатидан аввал, 2 декабрь куни бажарди. Ўзбекистон ССРнинг кўмир қазиб чиқариш корхоналари коллективлари кўмир қазиб олиш юзасидан уч йиллик планни 30 ноябрь куни бажариб, меҳнат ғалабасига катта ҳисса қўшдилар.

(ЎзТАГ).

ВАТАНИМИЗНИНГ ЙИРИК ИЛМИЙ МАРКАЗИ

ПРОФЕССОР Н. Е. ЖУКОВСКИЙ НОМИДАГИ МАРКАЗИЙ АЭРОГИДРОДИНАМИКА ИНСТИТУТИНИНГ ИЛМИЙ ХОДИМЛАРИ, ИНЖЕНЕРЛАРИ, ТЕХНИКЛАРИ, ИШЧИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРИГА, ПАРТИЯ, КАСАБА СОЮЗ ВА КОМСОМОЛ ТАШКИЛОТЛАРИГА

Азиз ўртоқлар!

Авиация фани ва техникасини ривожлантиришда эришилган катта муваффақиятлар ҳамда профессор Н. Е. Жуковский номидаги Марказий Аэрогидродинамика институти ташкил топган куннинг олтмиш йиллиги билан сизларни самимий қутлайман.

Атоқли рус олими Н. Е. Жуковскийнинг илтимосига мувофиқ 1918 йилнинг декабрида В. И. Лениннинг кўрсатмасига биноан ташкил қилинган Марказий Аэрогидродинамика институти фундаментал илмий тадқиқотларни кенг кўламдаги экспериментал ишлар билан бирга олиб борувчи ва янги авиация техникасини яратиш учун конкрет тавсиялар ишлаб чиқувчи энг йирик илмий тадқиқот маркази бўлиб қолди.

Урушдан аввалги йилларда Марказий Аэрогидродинамика институти авиациямизни ривож топтиришда ҳамда у бутун жаҳонда эътироф этилишида ҳал қилувчи роль ўйнади. Улуғ Ватан уруши даврида институт коллективи самолётларнинг учиш сифати ва жанговар сифатини оширишга катта ҳисса қўшди. Институт олиб борган катта илмий тадқиқотлар авиация техникасини ривожлантириш ва товушдан тез учадиган реактив авиацияга ўтишда сифат жиҳатидан янги бир зўр ўзгаришни таъминлаган негиз бўлди. Ҳозирги вақтда институт авиация фанини янада ривожлантириш ҳамда янги авлод самолётлари ва вертолётларини яратиш учун кенг кўламда тадқиқотлар олиб бормоқда.

Академиклар С. А. Чаплигин ва М. В. Келдиш каби жаҳонга донғи кетган олимлар, шунингдек, А. Н. Туполев, П. О. Сухой, В. М. Мясищев, М. Л. Миль каби атоқли авиация конструкторлари Марказий Аэрогидродинамика институтининг етакчи ходимлари жумласидандир.

Партия марксизм-ленинизм ғояларига садоқат руҳида тарбиялаган институт олимлари, инженерлари, техниклари, ишчилари ва хизматчиларининг ажойиб коллективи шонли анъаналарни давом эттириб, илмий тадқиқотлар сифати ва самарадорлигини ошириш, олинган илмий натижаларни саноатга тезроқ жорий этиш юзасидан КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини бажариш устида ижодий ва собитқадамлик билан ишламоқда.

Профессор Н. Е. Жуковский номидаги Марказий Аэрогидродинамика институтининг шонли коллективи авиация техникасининг илмий-техника тараққиётини ўзининг фидокорона меҳнати билан олдинги мавқеларга чиқаришни таъминлашига аминман.

Азиз ўртоқлар, сизларга янгидан-янги катта ижодий муваффақиятлар тилайман!

Л. БРЕЖНЕВ.

СОВЕТ ИТТИФОҚИНИНГ ГРАЖДАНИ

Совет кишилари «СССР гражданлиги тўғрисида»ги Қонун сатрларини ватанпарварлик ифтихор туйғуси билан қайта-қайта ўқиб чиқмоқдалар. СССР Олий Советининг куни кеча тамом бўлган сессиясида якдиллик билан қабул этилган бу муҳим ҳужжат янги Совет Конституциясининг қоидалари изчиллик билан рўёбга чиқарилаётганлигини, қонунларни янада такомиллаштириш жараёни самарали давом этаётганлигини яққол ва ишонарли тарзда кўрсатиб турибди. Бу Қонуннинг ҳар бир моддаси Совет давлатининг юксак инсонпарварлиги ва демократизмини ифодалайди, СССР гражданининг аҳамияти ва иззат-обрўсини кўтаради, унинг кенг ҳуқуқларини ва халқ, мамлакат олдидаги масъулиятини таъкидлайди.

Янги Қонун мамлакатимизни 1979 йилда — ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида иқтисодий ва социал ривожлантириш истиқболлари кўриб чиқилган сессияда қабул этилганлиги диққатга сазовордир. Олий ҳокимият органидаги халқ вакиллари, барча совет кишилари КПСС Марказий Комитети 1978 йил ноябрь Пленуми қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумдаги нутқини ҳар бир коллектив, ҳар бир меҳнатчининг жанговар ҳаракат программаси деб билиб, астойдил маъқулладилар. Меҳнаткашлар партия режаларини амалга оширишга янги ғайрат билан, зўр ишчанлик ва оперативлик билан киришмоқдалар.

Совет кишиси — ўз мамлакатининг тўла ҳуқуқли хўжайинидир. Тараққиётнинг янги чўққиларига кўтарилаётган жамиятимизнинг бойлиги ва қудрати унинг ақл-заковати, унинг қўллари билан яратилмоқда. Миллион-миллион кишиларнинг қалби партия билан халқ тарихий зафарларига шахсан дахлдор эканлигини сезиб, коммунизм қураётган Улуғ Октябрь Ватанининг граждани бўлиш бахтини англаб, ҳаққоний ифтихор туйғусига тўлиб-тошмоқда, меҳнатда янги ишжоатлар кўрсатмоқда. СССР граждани деган юксак ном илҳом билан ишлаш, мамлакатнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётида актив қатнашиш масъулиятини юклайди.

Биз чорак миллиард кишидан ортиқмиз. Касб-коримиз, характерларимиз ва майлларимиз турлича. Аммо барча совет кишиларини жондош қилиб, қардошлик оиласига бирлаштириб турган муштарак бир нарса бор, у ҳам бўлса коммунизм буюк идеаллари учун кураш, идеология ва ҳаёт мақсадларининг бирлиги, порлоқ келажакдир. Биз — совет халқи, битта социалистик ватаннинг фарзандларимиз. Совет жамиятининг олий бойлиги бўлмиш граждан — инсон ҳар бир кишининг саодати тўғрисида ҳамманинг ғамхўрлик қилиши ва ҳамманинг саодати тўғрисида ҳар бир кишининг ғамхўрлик қилиши руҳини ўзига сингдириб олган. СССР граждани ижтимоий-иқтисодий, сиёсий ва шахсий ҳуқуқлар ва эркинликларнинг ҳамма-ҳаммасига тўла-тўкис эришгандир. У эртанги кун учун даҳшатга тушиш, ишсизлик, медицина ёрдамисиз, бошпанасиз қолишдан ҳадиксирашдек аянчли туйғу нималигини билмайди. Давлат инсон ҳуқуқлари ва манфаатларининг посбони бўлиб турибди, унинг гражданлик иззат-нафсини ҳимоя қилмоқда. Бу — совет кишилари меҳнат шуҳрати, сиёсий активлиги, социал умидворлигининг муҳим манбаидир.

Советлар мамлакатининг граждани бўлиш — юксак шараф ва айни вақтда зўр масъулият ҳамдир. Бизнинг Конституциямиз ҳуқуқлар ва эркинликларнинг амалга оширилиши ҳар бир кишининг ўз вазифаларини ижро этишидан ажралмасдир, деган туб принципга асосланади. Янги Қонунда ҳам шу гап айтилган: «СССР граждани Конституцияга ва Совет қонунларига риоя қилишга, СССР граждани деган юксак номга муносиб бўлишга, Совет давлатининг манфаатларини авайлаб сақлашга, унинг қудрати ва обрў-эътиборини мустаҳкамлашга кўмаклашишга, ўз социалистик Ватанига содиқ бўлишга мажбурдир». Янги Қонун жамиятимиздаги чуқур социалистик ўзгаришларни акс эттиради. Ленин партияси билан Совет давлатининг ҳар бир инсон тўғрисидаги оталарча ғамхўрлиги руҳи билан суғорилган. Бу Қонун Совет Конституциясига тўла мувофиқ равишда ишлаб чиқилган.

Мамлакатимизда ягона иттифоқ гражданлиги белгилаб қўйилганлиги «СССР гражданлиги тўғрисида»ги Қонунда уқтириб ўтилган. Иттифоқдош Республиканинг ҳар бир граждани—Совет Иттифоқи гражданидир. Шу тариқа Қонунда одамларнинг янги тарихий, социал ва интернационал бирлиги бўлмиш совет халқининг давлат бирлиги аниқ ифодаланган. Барча совет кишилари учун тенг гражданлик қонун тарзида мустаҳкамлаб қўйилганлиги социалистик демократиянинг ўзгармас принципини — совет кишилари ҳаётининг ҳар қандай соҳаларида мутлақо тенг ҳуқуқлилигини тасдиқлайди. Бу — бизнинг қонунларимизнинг буржуа қонунларидан фарқ қиладиган энг муҳим жиҳатларидан биридир, буржуа қонунларида инсон гражданлигини қандай ва қачон олишига қараб унинг ҳуқуқларини чеклайдиган бир талай моддалар бор.

Советлар мамлакатининг меҳнаткашлари — оташин ватанпарвар ва интернационалистлардир. Ватанимизнинг халқаро обрў-эътибори кун сайин ўсиб бораётгани уларни қувонтиради, улар ўз интернационал бурчини бажонидил бажармоқдалар, халқлар тинчлиги, озодлиги ва социал тараққиёт учун актив курашмоқдалар. СССРнинг бошқа мамлакатлар билан сиёсий, иқтисодий ва маданий алоқалари кучаймоқда. Янги Қонун ана шу тенденцияни мустаҳкамлашга ҳам хизмат қилади. Унинг қоидалари халқаро алоқанинг ҳамма эътироф этган нормаларини назарда тутади, Совет Иттифоқининг халқаро ҳуқуқий мажбуриятларига мувофиқ келади.

Миллион-миллионларнинг хоҳиш-иродасини ифодаловчи «СССР гражданлиги тўғрисида»ги Қонун совет кишилари ҳуқуқларининг пухта гарантияси бўлиб амал қилади. Бу Қонуннинг қабул этилиши — давлат ва жамоат ҳаётининг ҳуқуқий асосларини янада мустаҳкамлашга катта ҳисса бўлиб қўшилади. Бу эса мамлакатимиз гражданларини коммунистик онглилик, ўз бурчини муттасил адо этиш руҳида тарбиялашга шубҳасиз кўмаклашади.

Қонун 1979 йил 1 июлдан кучга киради. Аммо, ҳозирнинг ўзидаёқ унинг аниқ ва муттасил бажарилиши учун шарт-шароит яратиш соҳасида аниқ мақсадни кўзлаб, ҳамма жойда конкрет ишни авж олдириб юбориш лозим. Янги ҳужжатнинг мазмунини ҳар бир гражданга тушунтириб бериш, барча совет кишиларини умуммиллий ифтихор, ватанпарварлик, социалистик Ватанга садоқат билан хизмат қилишга тайёр бўлиб туриш туйғулари руҳида тарбиялаш учун ундан моҳирона фойдаланиш муҳимдир. Бу — партия ташкилотларининг, оммавий ахборот ва пропаганда воситаларининг, қонунларни ҳимоя қилиш органларининг, барча коммунистларнинг фахрли ва масъулиятли вазифасидир.

«Мен — Совет Иттифоқининг гражданиман!» — деган сўзлар мамлакатимиздаги барча миллат ва элатларнинг тилларида мағрур янграмоқда. Ленин партияси теварагида маҳкам жипслашган совет кишилари порлоқ коммунистик келажак йўлини комил ишонч билан очиб бормоқдалар, ўзларининг қаҳрамонона меҳнати билан улуғ Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг шуҳратини оширмоқдалар.

(«ПРАВДА» газетасининг 4 декабрдаги бош мақоласи).

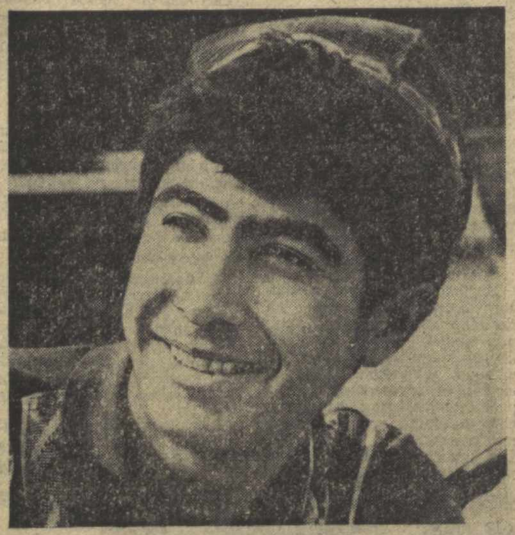

Азамат пахтакорларимиз шу кунларда далаларда етиштирилган «оқ олтин»имизнинг сўнгги килограммларини йиғиб-териб олишаётир. Бу ишда кўрак юлиш машиналарини моҳирона бошқараётган механизаторлар ҳам фаоллик кўрсатишмоқда. Бўз районидаги «Партия XX съезди» колхозининг ёш механизатори Бахтиёр Солиев ишидан ҳамма мамнун.

Р. Ашуров фотоси (ЎзТАГ).

УЛКАН «ОҚ ОЛТИН» ХИРМОНИ УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 5 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён (умумий тайёрланадиган пахтага нисбатан процент ҳисобида); тўртинчи устун — бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён (планга нисбатан процент ҳисобида).

ЖИЗЗАХ	0,49	107,91	—	104,46
ҚАШКАДАРЁ	0,07	107,38	0,04	105,63
БУХОРО	0,05	104,48	0,07	107,17
НАМАНГАН	0,08	102,60	0,02	109,19
ТОШКЕНТ	0,23	102,58	0,19	100,58
СУРХОНДАРЁ	0,18	102,28	0,14	101,99
ФАРҒОНА	0,14	102,06	0,26	94,71
АНДИЖОН	0,08	101,04	—	104,07
Самарқанд	0,27	99,27	0,16	105,56
Сирдарё	0,38	92,13	0,06	84,62
Хоразм	0,16	86,39	0,18	98,13
ҚҚАССР	0,30	76,97	0,27	76,97
Республика бўйича:	0,19	99,15	0,12	99,70
Шу жумладан ингичка толали пахта				
БУХОРО	0,20	107,56		
Қашқадарё	0,14	97,34		
Сурхондарё	0,31	95,51		
Наманган	0,09	94,73		
Республика бўйича:	0,24	97,00		

СОВЕТ—АФҒОНИСТОН МУЗОКАРАЛАРИ ТУГАДИ

4 декабрь куни Кремлда Совет—Афғонистон музокаралари бошланди.

Музокараларни:

Совет томонидан —КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев;

Афғонистон томонидан — АХДП Марказий Комитети Бош секретари, АДР Революцион Кенгашининг Раиси, Бош министри Н. М. Тараки, АХДП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, АХДП Марказий Комитетининг секретари, Бош министр ўринбосари, ташқи ишлар министри Ҳ. Амин, АХДП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, АХДП Марказий Комитетининг секретари, жамоат соғлиқни сақлаш министри, планлаштириш министри вазифасини ижро этувчи Ш. Вали, АХДП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, қишлоқ хўжалиги ва ер ислоҳоти министри С. М. Зерай, АХДП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, олий таълим министри М. Сума олиб бормоқдалар.

Самимият, дўстлик ва ҳамжиҳатлик муҳитида ўтган музокаралар чоғида Совет—Афғонистон муносабатлари масалалари хусусида фикрлашиб олинди. СССР билан Афғонистон ўртасидаги анъанавий яхши қўшничилик ва самарали ҳамкорлик муносабатлари совет ва афғон халқларининг туб манфаатларига мос бўлиб тушиши мамнуният билан қайд этилди. Апрель революциясининг ғалабаси натижасида Афғонистонда иккала мамлакатнинг турли соҳалардаги ҳамкорлигини кенгайтириш, такомиллаштириш ва чуқурлаштириш учун сифат жиҳатидан янги шароитлар пайдо бўлди.

Совет раҳбарлари Н. М. Таракига, дўст афғон халқига мамлакатда туб ижтимоий-иқтисодий ўзгартишлар программасини амалга оширишда афғон халқининг манфаатларига хизмат қилувчи янги ижтимоий ва давлат тузумини барпо этишда катта муваффақиятлар тиладилар.

Н. М. Тараки революция ғалабаларини қарор топтириш ва эксплуатациядан холи жамият қуриш учун курашда афғон халқига бераётган ёрдами ва мадади учун совет халқига, КПСС Марказий Комитетига ва СССР ҳукуматига астойдил миннатдорчилик изҳор этди.

Музокаралар давомида баъзи бир актуал халқаро проблемалар, жумладан, Осиёдаги аҳвол ҳам кўриб чиқилди. Тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун, мустақил давлатларнинг ички ишларига аралашиш йўлидаги уринишларга қарши, мустамлакачилик қолдиқларини, ирқий камситишнинг ҳар хил шаклларини тугатиш учун курашда СССР билан АДР позицияларининг бир хил эканлиги қайд этилди.

Музокаралар давом эттирилади.

• • •

5 декабрь куни Кремлда Совет — Афғонистон музокаралари ниҳоясига етди.

Музокараларни:

Совет томонидан — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев;

Афғонистон томонидан — АХДП Марказий Комитетининг Бош секретари, АДР Революцион кенгашининг Раиси, Бош министри Нур муҳаммад Тараки, АХДП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, АХДП Марказий Комитетининг секретари, Бош министр ўринбосари, ташқи ишлар министри Ҳ. Амин, АХДП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, АХДП Марказий Комитетининг секретари, жамоат соғлиғини сақлаш министри, планлаштириш министри вазифасини ижро этувчи Ш. Вали, АХДП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, қишлоқ хўжалиги ва ер ислоҳоти министри С. М. Зерай, АХДП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, олий таълим министри М. Сума олиб бордилар.

Музокаралар давомида Совет — Афғонистон муносабатларига доир масалалар юзасидан фикрлашиб олиш давом эттирилди. Томонлар СССР билан АДР ўртасидаги яхши қўшничилик ҳамкорлигини янада кенгайтириш ва чуқурлаштириш юзасидан асосий йўналишлар ва конкрет тадбирларни белгиладилар.

Халқаро проблемаларни кўриб чиқиш вақтида ҳар икки томон кескинликни юмшатиш жараёнини чуқурлаштиришни ёқлаб, низоли масалаларни музокаралар олиб бориш йўли билан ҳал этишни, Осиёда ва бутун дунёда халқлар ўртасида ҳамкорликни ва дўстликни ривожлантиришни ёқлаб якдиллик билан фикр билдирди.

Қўшма ахборот келишиб олинди, бу ахборот матбуотда эълон қилинади.

Музокаралар самимий, ўртоқлик вазиятида ўтди.

(ТАСС).

Суратда совет-афғон музокаралари пайти.

В. Бородин фотоси. («Комсомольская правда»).

ҲУЖЖАТЛАР ИМЗОЛАНДИ

5 декабрь куни Катта Кремль саройида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Афғонистон Демократик Республикаси ўртасида дўстлик, яхши қўшничилик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Шартнома имзоланди.

Шартномани:

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи номидан — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев;

Афғонистон Демократик Республикаси номидан — Афғонистон Халқ демократик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, АДР Революцион кенгашининг Раиси ва Бош министри Н. М. Тараки имзоладилар.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳукумати билан Афғонистон Демократик Республикаси ҳукумати ўртасида иқтисодий ҳамкорлик Совет — Афғонистон ҳукуматлараро доимий комиссиясини таъсис этиш тўғрисидаги битим ҳам имзоланди.

Бу битимни:

СССР ҳукумати номидан — ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитетининг раиси С. А. Скачков;

АДР ҳукумати номидан — жамоат соғлиқни сақлаш министри, планлаштириш министри вазифасини ижро этувчи Ш. Вали имзолади.

Ҳужжатларни имзолаш чоғида:

Совет томонидан — Ю. В. Андропов, А. А. Громико, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, А. Я. Пельше, М. А. Суслов, К. У. Черненко, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин, Я. П. Рябов, К. В. Русаков ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиуми билан СССР Министрлар Совети Раисларининг ўринбосарлари, СССР министрлари, СССР давлат комитетларининг раислари, бошқа расмий кишилар;

Афғонистон томонидан — АХДП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари: АХДП Марказий Комитетининг секретари, Бош министр ўринбосари, ташқи ишлар министри Ҳ. Амин, қишлоқ хўжалиги ва ер ислоҳоти министри С. М. Зерай, олий таълим министри М. Сума ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

(ТАСС).

КРЕМЛДА СУҲБАТ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин АҚШ молия министри М. Блюменталь ва АҚШ савдо министри Х. Крепсни 4 декабрь куни Кремлда қабул қилди. Улар савдо масалалари юзасидан Совет—Америка қўшма комиссияси ҳамда Америка—Совет савдо-саноат кенгашининг мажлисларида қатнашиш учун Москвага келишган эди. Қабул маросимида, шунингдек АҚШнинг таниқли жамоат ва сиёсий арбоби А. Гарриман ҳам қатнашди.

Бўлиб ўтган суҳбат вақтида СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатларга, шу жумладан савдо-иқтисодий соҳадаги аҳволга доир масалалар кўриб чиқилди. А. Н. Косигин СССР билан АҚШ ўртасидаги савдо-иқтисодий алоқаларнинг ҳозирги даражаси мавжуд имкониятлардан анча паст эканлигини уқтириб ўтди. У тенг ҳуқуқлилик ва ҳар икки томон учун манфаатли асосларда Совет—Америка савдоси учун шароитнинг нормаллаштирилиши ҳар иккала мамлакатга амалий фойда келтирибгина қолмай, шу билан бирга СССР ва АҚШ ўртасидаги муносабатларни умуман соғломлаштиришга ҳам кўмаклашган бўлур эди, деб таъкидлади.

М. Блюменталь ва Х. Крепс ўз навбатида АҚШ ҳукумати савдо-иқтисодий ва бошқа соҳаларда ҳар иккала мамлакат ўртасидаги алоқаларни ривожлантиришга кўмаклашиш ниятида эканлигини айтдилар.

ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИ

САМАРҚАНД, 5 декабрь. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда шаҳар партия ташкилоти активининг йиғилиши бўлди. Йиғилишда олтингугурт кислотаси ва аммофос комплексининг иккинчи навбатини муваффақиятли равишда фойдаланишга топшириш ҳамда КПСС XXV съезди номли суперфосфат заводида мавжуд қувватларни муддатидан илгари ўзлаштириш вазифалари муҳокама қилинди. Область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. Раҳимов доклад қилди.

Докладчи ва сўзга чиққан нотиқлар КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил ноябрь Пленуми қарорларида минерал ўғит ишлаб чиқаришни кўпайтириш вазифаси қўйилганлигини таъкидлаб ўтдилар. Самарқанд суперфосфат заводини реконструкция қилиш ва кенгайтириш ишларининг биринчи навбати тугалланганлиги натижасида беш йилликнинг уч йили мобайнида 1,7 миллион тонна юқори сифатли мураккаб концентрат ўғит ишлаб чиқарилди. Самарқанд аммофоси яқинда давлат Сифат белгисига сазовор бўлди. Иккинчи навбатдаги ишлар ниҳоясига етай деб қолди. Самарқанднинг бутун меҳнаткашлари қурилишга катта ёрдам бермоқдалар.

Шу билан бир қаторда қурувчилар ва монтажчилар ишида кўпгина фойдаланилмаётган резервлар ва имкониятлар ҳам мавжуд. Бу йил аммофос комплекси қурилишида анча маблағ ўзлаштирилмай қолди, кўпгина объектларнинг қурилиши ниҳоясига етказилмади. Ҳозирги вазифа—йўл қўйилган қолоқликни бартараф этиб, 15 декабргача олтингугурт кислотаси ишлаб чиқаришга эришишдан, йил охиригача аммофос комплексини ҳам ишга туширишдан иборат.

Актив йиғилишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин нутқ сўзлади.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ Т. Я. КИСЕЛЕВНИ СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ РАИСИНИНГ ЎРИНБОСАРИ ҚИЛИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Ўртоқ Тихон Яковлевич **Киселев** СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари қилиб тайинлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1978 йил 5 декабрь.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ВА АФҒОНИСТОН ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ ЎРТАСИДА ДЎСТЛИК, ЯХШИ ҚЎШНИЧИЛИК ВА ҲАМКОРЛИК ТЎҒРИСИДА

ШАРТНОМА

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ва Афғонистон Демократик Республикаси,

совет ва афғон халқлари ўртасидаги дўстона ва яхши қўшничилик муносабатлари учун асос бўлган ва уларнинг туб миллий манфаатларига мос бўлиб тушадиган 1921 йилги ва 1931 йилги Совет — Афғон шартномаларининг мақсадлари ва принципларига содиқ эканликларини тасдиқлаб,

ҳар икки мамлакат ўртасидаги дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорликни бутун чоралар билан мустаҳкамлашни истаб,

совет ва афғон халқларининг социал ва иқтисодий муваффақиятларини ривожлантиришга, уларнинг хавфсизлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилишга, тинчлик, миллий мустақиллик, демократия ва социал тараққиёт учун курашаётган барча кучларнинг жипслигини узил-кесил ёқлаб чиқишга қатъий қарор бериб,

Осиёда ва бутун дунёда тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга ёрдам бериш, давлатлар ўртасидаги муносабатларни ривожлантириш ва Осиёда самарали ҳамда ўзаро манфаатли ҳамкорликни мустаҳкамлашга ўз ҳиссаларини қўшишга аҳд қилганликларини изҳор этиб,

ўзаро муносабатларини шартнома — ҳуқуқий асосларини янада мустаҳкамлашга катта аҳамият бериб,

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставининг мақсадлари ва принципларига содиқ эканликларини таъкидлаб,

дўстлик, яхши қўшничилик ва ҳамкорлик тўғрисидаги ушбу Шартномани тузишга қарор бердилар ва қуйидагилар тўғрисида келишиб олдилар.

1-модда

Аҳдлашувчи олий томонлар ҳар икки мамлакат ўртасидаги бузилмас дўстликни мустаҳкамлаш ва чуқурлаштириш, миллий суверенитет, территориал бутунликни ҳурмат қилиш ва бир-бирларининг ички ишларига аралашмасликка қатъий қарор берганликларини тантанали суратда изҳор қиладилар.

2-модда

Аҳдлашувчи олий томонлар ўзаро манфаатли иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликни мустаҳкамлаш ва кенгайтириш учун куч-ғайратларини сарф қиладилар. Улар шу мақсадда саноат, транспорт ва алоқа, қишлоқ хўжалиги соҳасида, табиий ресурслардан фойдаланиш, энергетика саноатини ривожлантириш соҳасида ва экономиканинг бошқа соҳаларида ҳамкорликни ривожлантириб, чуқурлаштиравeрадилар, миллий кадрларни тайёрлашда ва халқ хўжалигини ривожлантиришни планлаштиришда ёрдам бераверадилар. Томонлар тенглик, ўзаро манфаатдорлик ва энг кўп қулайликни вужудга келтириш принциплари асосида савдо-сотиқни кенгайтирадилар.

3-модда

Аҳдлашувчи олий томонлар фан, маданият, санъат, адабиёт, маориф, соғлиқни сақлаш, матбуот, радио, телевидение, кино, туризм, спорт соҳаларида ва бошқа соҳаларда ҳамкорликни ривожлантириш ва тажрибани айрибошлашга кўмаклашадилар.

Томонлар ҳар икки мамлакат халқларининг турмуши, меҳнати, тажрибаси ва муваффақиятлари билан чуқурроқ танишиш мақсадида давлат ҳокимияти органлари ва жамоат ташкилотлари, корхоналар, маданий ва илмий муассасалар ўртасидаги ҳамкорликни кенгайтиришга ёрдам берадилар.

4-модда

Аҳдлашувчи олий томонлар дўстлик ва яхши қўшничилик анъаналари, шунингдек БМТ Устави руҳида иш кўриб, ҳар икки мамлакатнинг хавфсизлиги, мустақиллиги ва территориал бутунлигини таъминлаш мақсадида маслаҳатлашиб оладилар ва ҳар икки томоннинг розилиги билан бу борада тегишли чораларни кўрадилар.

Улар аҳдлашувчи олий томонларнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб, ўзаро тузилган тегишли битимлар асосида ҳарбий соҳада ҳамкорликни ривожлантиришни давом эттираверадилар.

5-модда

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Афғонистон Демократик Республикаси ўтказиб келаётган блокларга қўшилмаслик сиёсатини ҳурмат қилади. Бу сиёсат халқаро тинчлик ва хавфсизликни сақлашнинг муҳим омилидир.

Афғонистон Демократик Республикаси Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг барча мамлакатлар ва халқлар билан дўстлик ҳамда ҳамкорликни мустаҳкамлашга қаратилган тинчлик сиёсатини ҳурмат қилади.

6-модда

Аҳдлашувчи олий томонларнинг ҳар бири ҳарбий иттифоқ ва бошқа иттифоқларга кирмаслигини ёки давлатларнинг бирон бир группасида қатнашмаслигини, шунингдек аҳдлашувчи олий томонларнинг бирига қарши қаратилган ҳатти-ҳаракатлар ёки тадбирларда қатнашмаслигини тантанали равишда изҳор қилади.

7-модда

Аҳдлашувчи олий томонлар халқаро тинчлик ва халқлар хавфсизлигини ҳимоя қилиш учун, халқаро кескинликни юмшатиш жараёнини чуқурлаштириш, бу жараённи жаҳоннинг ҳамма районларига, шу жумладан Осиёга ёйиш, кескинликнинг юмшатилишини давлатлар ўртасидаги ўзаро фойдали ҳамкорликнинг конкрет формаларида мужассамлаштириш, халқаро низоли масалаларни тинч воситалар билан ҳал этиш учун бундан буён ҳам бутун куч-ғайратларини сарф қилаверадилар.

Ҳар икки томон самарали халқаро назорат остида ёппасига ва батамом қуролсизланишга, шу жумладан ядро қуролидан воз кечишга актив ёрдам беради.

8-модда

Аҳдлашувчи олий томонлар Осиё давлатлари ўртасида ҳамкорликни ривожлантиришга, улар ўртасида тинчлик, яхши қўшничилик ва ўзаро ишонч муносабатларини ўрнатишга ҳамда Осиёдаги барча давлатларнинг биргаликда ҳаракат қилиши асосида бу қитъада хавфсизликнинг самарали системасини вужудга келтиришга ёрдам берадилар.

9-модда

Аҳдлашувчи олий томонлар агрессия кучларининг кирдикорларига қарши, мустамлакачилик ва ирқчиликнинг ҳамма формалари ва кўринишларини узил-кесил тугатиш учун изчил курашни давом эттирадилар.

Томонлар халқларнинг озодлик, мустақиллик, суверенитет ва социал тараққиёт йўлидаги адолатли курашини қўллаб-қувватлашда ўзаро ва бошқа тинчликсевар давлатлар билан биргаликда ҳамкорлик қиладилар.

10-модда

Аҳдлашувчи олий томонлар ҳар икки мамлакатнинг манфаатларига дахлдор бўлган барча муҳим халқаро масалалар юзасидан бир-бирлари билан маслаҳатлашиб турадилар.

11-модда

Аҳдлашувчи олий томонлар амалдаги халқаро шартномалар бўйича олинган мажбуриятлари ушбу Шартноманинг қоидаларига зид эмаслигини билдирадилар ва бу Шартномага тўғри келмайдиган бирон бир халқаро битимни тузмаслик мажбуриятини оладилар.

12-модда

Ушбу Шартноманинг бирон қоидасини талқин этиш ёки қўллаш хусусида аҳдлашувчи олий томонлар ўртасида рўй бериши мумкин бўлган масалалар икки томонлама тартибда, дўстлик, ҳамжиҳатлик ва ҳурмат руҳида ҳал этилади.

13-модда

Ушбу Шартнома кучга кирган кундан бошлаб йигирма йил мобайнида амал қилади.

Аҳдлашувчи олий томонларнинг бири Шартноманинг амалда бўлишини тўхтатишни истаганлигини мазкур муддат тамом бўлишидан олти ой олдин билдирмаган тақдирда Шартнома яна 5 йил ўз кучида қолади ва аҳдлашувчи олий томонларнинг бири Шартноманинг амал қилинишини тўхтатиш ниятида эканлиги тўғрисида навбатдаги беш йиллик муддат тамом бўлишидан олти ой олдин ёзма шаклда огоҳлантирмаган тақдирда Шартнома ўз кучини сақлаб қолаверади.

14-модда

Аҳдлашувчи олий томонларнинг бири Шартнома амалда бўлган йигирма йил мобайнида унинг амалда бўлишини мазкур муддат тамом бўлишига қадар тўхтатишни истаган тақдирда, Шартноманинг амалда бўлишини тўхтатиш юзасидан белгиланган вақтдан олти ой олдин аҳдлашувчи олий томонларнинг бирига ёзма эслатма юбориши керак. Бу эслатмада Шартноманинг амалда бўлишини унинг муддати тамом бўлишига қадар тўхтатишни истаганлиги маълум қилиниши шарт. Шундан кейин Шартнома ана шу тарзда белгиланган вақтда ўз кучини йўқотган деб ҳисобланиши мумкин.

15-модда

Ушбу Шартнома ратификация қилиниши ва ратификация қилинган ёрлиқлар Қобулда айирбошланган кунда кучга кириши керак.

Ушбу Шартнома рус тили ва дари тилида икки нусхада тузилди. Ҳар икки текст бир хил кучга эгадир.

Шартнома 1978 йил 5 декабрда Москвада тузилди.

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи номидан
Л. БРЕЖНЕВ.

Афғонистон Демократик Республикаси номидан
Нурмуҳаммад ТАРАКИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Президиуми Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Вьетнам Социалистик Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик қилиш тўғрисида тузилган, 1978 йилнинг 3 ноябрида Москвада имзоланган ва СССР Министрлар Совети ратификация қилиш учун тақдим этган Шартномани СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети ташқи ишлар комиссияларининг муҳокама этиб, хулоса чиқариши учун топширди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИДА

Тўққизинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг 20 декабрь куни очиладиган саккизинчи сессиясига тайёргарлик авж олдирилмоқда.

Сессия ўтказилиши муносабати билан республика Олий Совети Президиуми Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1979 йилги Давлат планини, республикани иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1978 йилги Давлат плани қандай бажарилаётганлигини, Ўзбекистон ССРнинг 1979 йилги Давлат бюджети, шунингдек республиканинг 1977 йилги Давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисобтни дастлабки тартибда кўриб чиқишни ва шулар юзасидан ўз хулосаларини тайёрлашни Олий Советнинг план-бюджет доимий комиссиясига ва бошқа доимий комиссияларига топширди.

5 декабрь куни план-бюджет комиссиясининг ҳамда саноат, қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати, транспорт, йўл хўжалиги ва алоқа, қишлоқ хўжалиги, сув хўжалиги, табиатни ва ер ости бойликларини муҳофаза қилиш, халқ маорифи, фан ва маданият, соғлиқни сақлаш ва социал таъминот, савдо ва умумий овқатланиш, коммунал хўжалик ва маиший хизмат, ёшлар ишлари, хотин-қизлар меҳнати ва турмуши, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш масалалари бўйича комиссиялар намояндаларининг қўшма мажлиси бўлди.

Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1979 йилги Давлат плани ҳамда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1978 йилги Давлат плани қандай бажарилаётганлиги тўғрисида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Госплани раиси Қ. А. Аҳмедов доклад қилди. Ўзбекистон ССРнинг 1979 йилги Давлат бюджети тўғрисида ва 1977 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақида республика молия министри В. Муродхўжаев доклад қилди.

Мажлисда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1979 йилги Давлат плани, республикани иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1978 йилги Давлат плани қандай бажарилаётганлиги, Ўзбекистон ССРнинг 1979 йилги Давлат бюджети, шунингдек республиканинг 1977 йилги Давлат бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисобот план-бюджет комиссиясида ва бошқа доимий комиссияларда дастлабки тартибда кўриб чиқилганлиги тўғрисидаги ахборот тингланди. Комиссиялар министрликлар ва идоралар, халқ депутатлари маҳаллий Советлари ижроия комитетлари раҳбарларининг ҳисоботлари ва ахборотларини тинглаб, беш йилликнинг тўртинчи йили плани ва бюджети юзасидан уларнинг таклифлари ва илтимосларини атрофлича ўрганиб чиқадилар.

1979 йилги план ва бюджетнинг тегишли бўлимларини халқ хўжалиги тармоқлари, план ва бюджетнинг асосий кўрсаткичлари бўйича комиссияларда кўриб чиқмоқ учун депутатларнинг тайёргарлик комиссиялари тузилди. Уларнинг ишига республика халқ хўжалигининг етакчи мутахассислари, фан ва маданият арбоблари жалб қилинди.

(ЎзТАГ).

ҒАЛАБА РАПОРТЛАРИ

Унинчи беш йилликнинг зарбдор йилида фидокорона меҳнат қилган кўриқдаги Усмон Юсупов райони заршунослари она-Ватанга армуғон этган «оқ олтин» 48.250 тоннадан ошиб кетди. «Зангори кема» капитанлари жами ҳосилнинг 75 процентини агрегатлар бункеридан тўкиб, машина терими планини 108 процент қилиб адо этдилар.

Район марди-майдонлари сўнгги чаноқдаги «оқ олтин»ни ҳам нест-нобуд қилмай йиғиштириб олиш ва келаси йил улкан хирмонига мустаҳкам замин яратиш иштиёқида мардона меҳнат қилмоқдалар.

* * *

Жарқўрғонлик пахтакорлар ўнинчи беш йиллик учинчи йили маррасини эгалладилар. Қабул пунктларига 40230 тоннадан зиёд «оқ олтин» етказиб бериб, пахта тайёрлаш халқ хўжалик планини шараф билан бажардилар. 11757 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 34 центнердан ҳосил олинди. Топширилган ҳосилнинг 25 минг тоннадан кўпроғини ипак пахта ташкил этди.

Жарқўрғон райони заршунослари пешана тери эвазига етиштирилган ҳосилнинг сўнгги толасигача йиғиштириб олиш учун бор имкониятлардан унумли фойдаланмоқдалар. Айни пайтда келаси йил ҳосилига пухта замин яратиш тадбирлари омилкорлик билан амалга оширилаётир.

* * *

Қамаши райони заршунослари пахта тайёрлаш йиллик плани бажарилгани ҳақидаги ғалаба рапортига имзо чекдилар. Она-Ватанга 37700 тонна «оқ олтин» армуғон этилди. Қамашиликлар 11170 гектар майдонда деҳқончилик қилиб, ҳар гектаридан 29,5 центнердан ҳосил олишди.

Район пахтакорлари қолган ҳосилни ҳам тезкорлик билан йиғиштириб олиш ва келаси йил улкан хирмонига пухта замин яратиш мақсадида фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганликлари учун қуйидаги районлар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилсин:

Шўрчи райони — район партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ Умаров, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Бегматов, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Сулаймонова, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Бекмуродов, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш-техника таъминоти район ишлаб чиқариш бирлашмасининг бошқарувчиси ўртоқ Оқберганов, район суғориш системалари бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Датчук.

МАШҲУР СУТ СОҒУВЧИНИНГ ЮТУҒИ

Ўзбекистон ССР чорвачилик илмий-тадқиқот институти «Красный водопад» тажриба базасининг сут соғувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофотининг лауреати Анастасия Чудная ўз устига олган йиллик социалистик мажбуриятини шараф билан бажарганлиги тўғрисида рапорт берди. Илғор сут соғувчи 175 соғин сигирнинг ҳар биридан 4380 килограммдан сут соғиб олиб, меҳнатда катта ютуққа эришди. У сутни қайта ишлаб чиқариш заводига 766,5 тонна сёрқаймоқ сут жўнатди. Анастасия Чудная йил охиригача яна 33,5 тонна сут соғиб олишга ваъда берди.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОНДА ДЎСТЛИК ҲАФТАЛИГИ

НУКУС, 5 декабрь. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда Қозоғистон ССР Қизилўрда области билан Қорақалпоғистон АССР меҳнаткашларининг дўстлик ҳафталиги тантанали вазиятда очилди. Ишлаб чиқариш илғорлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг ходимлари, адабиёт ва санъат намояндалари санъат саройига келдилар.

Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Рзаев йиғилишни очди.

Қизилўрда область партия комитетининг биринчи секретари И. А. Абдукаримов область меҳнаткашларининг экономика ва маданиятни ривожлантиришда эришган муваффақиятлари, КПСС XXV съезди қарорларини бажаришдаги ютуқлари тўғрисида гапириб берди. Йиғилишда сўзга чиққанлар Коммунистик партиянинг ленинча доно миллий сиёсати тўғрисида, қардош совет халқларининг бузилмас дўстлиги ҳақида гапирдилар. Учрашув қатнашчилари Автоном республика билан Қизилўрда области меҳнаткашларининг йилдан-йилга мустаҳкамланиб бораётган алоқалари, меҳнат коллективлари ўртасидаги социалистик мусобака, халқ хўжалиги мутахассислари, артистлар, адибларнинг кўпдан-кўп делегацияларини бир-бирларига юбориб туришлари бузилмас дўстликнинг яққол далилидир, деб айтдилар

Йиғилишда Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов нутқ сўзлади.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ЖИЗЗАХ, 5 декабрь. (ЎзТАГ). Жиззах область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум навбатдаги область партия конференциясини чақириш тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. III область партия конференциясини 1979 йил 16 январь куни ўтказишга қарор қилинди.

Пленум ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев иштирок этди.

Тошкентдаги «Компрессор» заводи меҳнат аҳли КПСС Марказий Комитети 1978 йил ноябрь Пленуми ҳамда СССР Олий Советининг яқинда бўлиб ўтган сессияси қарорларига амалий иш билан жавоб беришга интилиб, зарбдор йилни зарбдор суръатлар билан якунламоқда. Корхонада мусобақа пешқадамлари сафи кундан-кунга кенгайиб бораётир.

Суратда: қолиплаш цехининг илғор ишчиларидан (чапдан ўнгга) В. Любовенко, Н. Чулкова, А. Лушникова, Н. Акжигитова ва мастер О. Филюшиналар. А. Тўраев фотоси.

УЛУҒ ҒОЯЛАР ТАНТАНАСИ

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Социализм дунёси — улуғ ғоялар тантанаси» номли асарлар тўплами нашр этилди.

Бу китобга 1964-1978 йиллар мобайнидаги нутқлар, мақолалар, докладлар киритилган. Улар социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг ривожи, жаҳон воқеаларининг боришига уларнинг кўрсатган таъсири, тинчлик ва социал тараққиёт иши учун собитқадамлик билан олиб борилган кураш тўғрисида ёрқин таассурот қолдиради. Асар КПСС-нинг қардош социалистик мамлакатлар бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлашга, муштарак коммунистик идеаллар йўлидаги курашда уларнинг ҳамжиҳатлигини чуқурлаштиришга қаратилган интернационал сиёсати изчил эканлигини очиб беради. Совет Иттифоқининг социалистик мамлакатлар билан муносабатлари ривожланишининг асосий белгилари ва хусусиятлари маркс-ча-ленинча чуқур анализ қилиб берилган.

Китобни Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди ва Москвадаги «Красний пролетарий» босмахонаси чоп этди.

(ТАСС).

ДЕҲҚОН ОЛТИНИ

ПУБЛИЦИСТИКА

КОММУНИСТ Ботир Шерматов йигирма йилдирки, пахтазорда. У ёз бўйи ғўзаларидан кўз узмайди. Уларни ардоқлайди. Ҳолсизланганини кўрса, озуқа бериб суғоради. Шохига шох, шонага шона, кўсакка кўсак қўшаётганини кўриб, минг чандон қувонади. У кун бўйи пахтазор кезиб, тонгларни пахтазорда қаршилаб, асло толмайди. Мана шу меҳнатлари эвазига кўксини III даражали Меҳнат Шуҳрати ордени безаган паҳлавон пахтакор 81 гектар майдонда дурдона ундирган бригадага бошчилик қилади. Коллектив Ўрта Чирчиқ районида, хусусан, Ким Пен Хва номли колхозда биринчилар қатори 23 октябрдаёқ маррани эгаллади.

Деҳқонки бор, ундирганини эъзозлайди. Пахтакорки бор, етиштирган ҳосилини сўнгги чигитигача, сўнгги чаноғигача кўзига тўтиё қилади. Ботирполвон ҳам ана шундай бағри кенг, кўкси тоғ, ҳиммати баланд пахтакорлардан. Шунинг учун бригада аъзоларини янги маррага — 38 центнерлик маррани эгаллашга даъват этди. Ўзи сафнинг олдига чиқиб, дадил пахтазор оралади. Машиналарни унум билан ишлатди. Қор кечса ҳам, лой кечса ҳам пахтазордан чиқмади. Ҳосилини ерда қолдирмаслик, нобуд қилмаслик ҳаракатида бўлди.

— Нимасини айтайлик, йилимиз чандон оғир келди. — Ботирполвон олис-яқин ғўза пайкалларини, пахтазорда этак боғлаб, қулоқчинларини танғиб, изғиринга бардош бериб, кўсак узаётган, у ер-бу ерга тўкилган оппоқ пахталарни олиб, пуфлаб-пуфлаб этагига солаётган кишиларнинг меҳнатидан кўз узмай хаёл суради. — Мавсум оғирлиги ундан ҳам ошиб тушди. Аммо, аслини олганда, қайси йил пахтакор учун енгил келган? Пахтакор қачон табиатдан тантилик кутиб ўтирган? Умуман, пахта иши енгил деган киши чучварани хом санабди. Гоҳи обиҳаво ноқулай келса, сув таҳчил бўлади. Сув сероб бўлган йили обиҳаво деҳқоннинг матонатини, журъатини, шижоатини минг бир чиғириқдан ўтказиб, синаб кўради. Ҳар иккиси меъёрида бўлса-ю, аммо ҳашарот хуружи ғўзаларни ҳолдан толдириб, кўсакларни илма-тешик қилса-чи? Нима, пахтакор қўл қовуштириб ўтирсинми? Асло! У минг хил бало-офатга кўксини қалқон қилиб, тадбиркорлигини ишга солиб, илми-ҳикматдан қудрат олиб, пахтасини кафтида, кифтида хирмонларга олиб чиқади.

Ботирполвоннинг ўйлаганича бор. Дарҳақиқат, пахтани олтин деймиз. Лекин бу —ер сийнасидан кўкка бош кўтарган нимжон ниҳолларни ардоқлаб ўстирган деҳқон олтини. Тунларни тонгларга улаган сувчи кафтидаги олтин бу. Киприкларига чанг иниб, қўллари рулда қадоқ бўлган механизаторлар кифтидаги дурдона бу. Сурхондарёдан келган бир хушхабар кўпларни лол қолдирди. Шерободлик Ўскинполвон довруғи эди бу. Азамат пахта устаси бир планни уддалаб қўйиб, иккинчи норма учун пахтазор оралади. Ингичка толали пахтадан 60 центнердан хирмон уйди. Ўша куни бригаданинг Абдураҳмонполвон, Нуриддинполвон, Ашурполвон сингари механизаторларини, чевар теримчиларини ёнига чорлаб, кенгаш қурди. «Дала айлансак, ҳали ҳосил сероблигини кўряпмиз. Эгат ораласак, бир чигит, бир чаноқ эмас, кетма-кет етилаётган кўсакларга, куз изғиринида лаб очиб, хандон ташлаб, дурдонасини кўрсатаётган кўсакларга кўзимиз тушяпти. Шундай бир пайтда: «Планни икки ҳисса дўндирдик», — деб яккакифт бўлиб, дўппини чеккага қадаб юраверсак бўладими? «Йўқ», — деди Абдураҳмонполвон. «Асло», — деди Нуриддинполвон. «Ҳали машиналаримизнинг мотори ғувиллаб юриб турибди», — деди Ашурполвон. «Ҳаммамиз далага чиқамиз. Сўнгги чаноқларгача териб оламиз», — дейишди бригаданинг чевар теримчилари. Яна машиналар ишга тушди. Узук тақилган қўллар чаноқларга талпинди. Бригадада терим суръати бўшашмади.

Кунларнинг бирида Тошкент кўчаларида такси машиналари камайиб қолди. «32 шоферимиз Жиззахнинг Октябрь районида, Охунбобоев номли совхозда, — дейишади 3-парк раҳбарлари. — Тошкент кўчаларида «Волга»ни чапдастлик билан бошқарган 20 шофёримиз пахтазорда «зангори кема»ларни бошқаряпти. Қолган йигитларнинг бири — пайвандчи, бири — слесарь, бири — ремонттолаб моторларнинг доктори. Кўчма устахонамизни айтмайсизми? У қайси пайкалда терим машинаси ишдан чиқса, ўша ерда ҳозиру нозир.

Бекободда бир воқеа район раҳбарларини жуда хурсанд қилди. Тошкент яқинидаги «Партия XX съезди» колхозидан келган ёрдамчиларнинг меҳнат шароитини кўздан кечириб юриб, улар кенг пахтазордан чиқиб келаётган бир отахонни кўриб қолишди. Бошида бир этак шиббалаб боғланган кўсак. Отахон шитоб билан келар, қора тўнининг бари ҳилпирарди.

— Ёшингиз нечада? — сўради даврада тургандардан бири.

— Олтмиш саккизни орқада қолдирдим. — деди Ҳожи ота Абдураҳмонов этакдаги пахтани хирмонга тўкаётиб. — Олтмиш саккизда.

— Колхозингизда ёшлар камми дейман?

— Асло. Ёшлар кўп. Бири-бирига елкадош, пахтакорга билакдош бўлиб, меҳнат қиляпти. Аммо колхозимиздан бу ёққа, ёрдамга отланишаётганини эшитиб сўнгги қатор токларимни кўмдим-у мен ҳам машинага ўтириб келавердим.

— Отахон, колхозга қайтиб, дамингизни олинг. Ҳали ер бетидан қор кетмасдан далага чиқибсиз-а?

— Нима, бу дала жангу жадал майдонимиi? Мен қор ва бўронда, снаряд ва миналар чинқириб учаётган, ўқлар офат сочаётган жанг майдонидан омон чиққанман. Пахтазор бундай эмас-ку? Қорни эса, энди кўраётганимиз йўқ. Ёмғирни ҳам.

— Балли, отахон, ҳимматингизга балли, — ҳалиги киши Ҳожи отани бағрига босиб, ажин қопланган юзларидан ўпди. — Пахтазор ҳам ана шундай ҳимматли, шижоатли, жасоратли кишиларга муҳтож!

— Шунинг учун биз пахтазорга келдик-да, ўғлим, — ота этакни қўлига олди, яна пахтазор оралаб кетди.

БИР НАРСАНИ ҳеч унута олмайман. Ўшанда ёш бола эдим. Олисда, денгиз ва дарёларнинг нариги томонида, ўрмонлар ортида катта жанг бораётганлигидан бехабар, бепарво болакайларнинг бири эдим. Теримчилар шийпонда ётиб қолишар, тонг саҳарлаб ишга тушишарди. Биз улар билан шийпонда тунаб қолган кунимиз бошимиз осмонга етарди.

Бир куни тонг маҳали уйғонсак, далани оппоқ қор босибди. Звено бошлиғи Сорахон Ваҳобова эшикни оча олмади. Қалин қор зич тушиб, эшик тирқишини яхлаб, қотиб қолибди. Қизлар, ёш-яланг ўсмирлар дарчадан ошиб чиқдик. Теримчилар қалин қорда пахтазорга кириб кетишди. От-уловини қўшиб, аравакаш ҳам теримчилар ёнига отланди. Ҳадемай, кўсак ортилган аравалар ўта бошлади. Ўша куни Ваҳобова звеносида катта байрам бўлди. Бир гап эсимда қолган: «Етмиш центнердан бердик-а?».

Қор эригач, далани ғўзапоядан тозалай бошлашди. Ғўзапояни шийпон ёнига уйишарди. Сора опа боғ-боғ ғўзапояни даладан орқалаб чиқар экан, қайтишида у ер-бу ерга тўкилиб қолган бир чигит пахталарни, момиқ толаларни тўплаб, шийпон токчасига йиға бошлади. Бошқа қизлар ҳам шундай қилишди. Кечки пайт токчада бир уюм пахта пайдо бўлди. Кечаси қизлар лампа чироқда звено бошлиғининг хазин қўшиғини тинглаб ўтириб, пахта толасини чигитдан ажратишди. Мукофотга олинган материални бичиб, пахтали чопон, шим тикишди. Эрта билан Сора опа уни колхоз правлениесига чиқариб берди: «Фронтга жўнатинглар. Ашаддий фашистни ер тишлатган мерганга кийгизишсин».

Ҳарбий хизматни ўтаётганимнинг дастлабки ойлари эди. Бир куни рота старшинаси Остапчук мени чақириб қолди. Чоғроққина хонага кирсам, у мени ўрнидан туриб қарши олди: «Ўтир, солдат, — деди. Кейин анчагача тин олиб, гапиролмай турди. Охири менга қараб шундай деди: «Кеча ҳужжатларингни ўқиб ўтириб, бир нарсани эслаб қолдим. Тонгни қандай оттирганимни билмайман...»

Старшина Остапчук уруш вақтидаги бир воқеани ҳикоя қилиб берди. У фронтда снайпер бўлган экан. Бир куни «ов»дан қайтса, ертўлада ўзига енгил-елпи ясаб олган тахта каравоти устида ҳали у кўрмаган бир фасонда пахтали кийимбош турган эмиш. «Шуларни сенга Ўзбекистондан, Тошкент яқинидаги Навоий номли колхоздан 70 центнерчи звено бошлиғи Сора Ваҳобова юборибди», — деди командир. Остапчук пахтали чопонни кийганда, ертўлада роса кулги кўтарилди. Дафъатан, кийим қўпол, бесўнақай туюлди. Лекин Остапчук кулмади. Кулганлардан хафа ҳам бўлмади. «Мен бу кийим билан қор остида бир неча кунгача ётишим мумкин», — деди у.

Шундай ҳам бўлди. Эртасига кечки пайт снайпер яна «ов»га чиқди. Ўрмон чеккасида бир дарахт тагида қалин қор уюми орасига кириб, яшириниб олди. Кичкина туйнукдан душман позициясини кузатиб ётди. Учинчи куни пешинга яқин душман окопларида елиб-югуриб юрган одамларга кўзи тушди. Кимлардир солдатларга бақирар, қўли билан ҳандақларга ишора қилиб, қандайдир топшириқлар берарди. Ҳадемай, яна ҳаммаёқ жим бўлиб қолди. Орадан бир оз вақт ўтгач Остапчук барвақт ўт очиб, ўзини сездириб қўймаганлигига, чидам билан, сабот билан кутиб чакки қилмаганлигига ишонч ҳосил қилди. Рўпарадаги ҳандақда бир тўп офицерлар пайдо бўлишди. Улардан бири биноклда бизнинг позицияларимизни кузата бошлади. Худди шу пайт дарахт тагидаги қор уюми остидан ўқ отилиб чиқди. Мерган ўқи фашист офицерини ер тишлатди. Унинг бинокли учиб кетди. Ёнида турганлар ҳандаққа таппа-таппа ташлашди. Эртасига полк командири душманнинг кўзга кўринган командирларидан бирини ер тишлатгани билан Остапчукни табриклади. Унинг кўксига «Қизил Юлдуз» орденини тақиб қўйди.

— Ўша Ваҳобованинг адресини бутун уруш бўйи ёнимда сақлаб юрдим. Сенинг ҳужжатларинг яна ўша воқеани эслатди. Ўша пахтали менга «ов»ларда ҳарорат берган, кучимга куч қўшган, саботимни, қаноатимни оширганлигини ҳеч маҳал унутмайман.

Мен тақдирнинг кутилмаган синовлари ва ҳазиллари ҳақидаги ҳикояларни кўп эшитгандим. Аммо бунақасини биринчи эшитишим. Мана, ҳозир Сора опани кўрганимда, у бир чигитлаб йиққан пахта толаларини эслайман. Узун қиш оқшоми дала шийпонида толани чигитдан ажратиб, мукофотга олган матосидан пахталик бичган дамларни хотирлайман. Кенг дала ўртасидаги шийпонда ўтирган қизлар бу пахталикни кийган мерган душман сафларига саросима уруғини сочишини орзу қилишган эди. Момиққина пахта иссиғи қаноат бағишлаган мерган жасорати туфайли уларнинг орзуси ушалди.

Бўкадаги «Кўкрол» совхозида шу кунларда содир бўлаётган воқеалар гўё ўша ишларнинг давомидек туюлади. Ангрендан бу хўжаликка ёрдамга келган Эргаш Дадаев бир кунда 323 килограмм тўкилган пахтани терибди. Унинг жасорати, унинг шижоати, унинг ҳиммати ўнлаб, юзлаб ёрдамчиларга, пахтакорларга куч-ғайрат бахш этди. Ёмғирдан сал кейиноқ пахтазорга этак боғлаб чиқиб, бу ёшлар кунига 250-300 килограммга етказиб кўсак уза бошлашди. Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхоз чеварлари Назирахон, Зулайхо, Ҳалимахонлар ҳам ҳали қор эриб улгурмаган ғўза тупларидаги кўсакларни узишда жасорат кўрсатишмоқда. Уларнинг нозик бармоқлари асло қалтирамаётир. Аёвсиз куз изғиринида юраклари увушмаётир. Аксинча, томирларида қайноқ қон жўш урмоқда. Қалбларида шижоат аланғаси ёнмоқда. Билакларида куч тўлиб тошмоқда. Улар сўнгги чаноқларни, сўнгги кўсакларни ҳам далада қолдирмоқчи эмаслар. Орият бунга йўл қўймайди.

Жўра САЪДУЛЛАЕВ.

ЖАСОРАТНИНГ ДАВОМИ

Ярим тун. Қарши чўлининг авзойи ёмон — эндигина икки-уч яшар бўлган нав-ниҳоллар шохини ҳар томонга қайириб, бўрон эсади. Ёмғирни айтмайсизми?! Кўз очирганни қўймайди.

Кўз илғамас бепоён майдон ўртасидаги кўркам бино бўрон ва ёмғирга кўкрак кериб, мағрур турибди. Хоналарда чироқлар порлайди. Усмон Юсупов районидаги «Тошкент» совхозининг пахта штаби мана шу ерга жойлашган. Ҳозиргина пунктдан қайтиб келган директор активлар билан биргаликда бугунги ишларга якун ясади ва янги режаларни белгилаб олди.

— Бир дақиқа ҳам орқага чекиниш йўқ, — деди у ўз сўзининг охирида — Яна таъкидлайман, план ва мажбуриятларни бажарган бўлсак-да, ҳали далада пахта кўп. Уни йиғиб-териб олишимиз шарт!

Шийпонда тунаб қолган директор тонг отарида ташқарига чиқди. Бўрон ўз шаштидан қайтибди. Ёмғир тинибди. У енгил нафас олди.

— Зора ҳаво ёришиб кетса, — деб қўйди ўзига-ўзи. — Беш-олти кун ичида теримни тугаллардик...

У машинасига ўтирди-да, яна пахтазор томон кетди.

Тиниб-тинчимас бу йигитнинг қачон ҳордиқ чиқараётганини ҳеч ким билмайди.

— Амирқул Тўраевич, бу оқшом ҳам ухламадингиз чоғи? — сўрашади штаб аъзолари ундан.

— Директор ухласа эл ухлайди, — маъноли жавоб қилади А. Тўраев.

Тушдан кейин об-ҳаво бир оз қулай келиши биланоқ яна совхоз далалари теримчилар ва агрегатлар билан гавжум бўлиб кетди. Сўнгги мисқоллардан тонналар бунёд этила бошланди.

Ёш коммунист, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати Амирқул Тўраев 1976 йилнинг августи ўрталарида шу хўжаликка директор қилиб тайинланди.

— Совхоз қолоқликдан чиқмай келяпти, букилган қаддини ростлайсиз, — дея унга ишонч билдиришди Қашқадарё область партия комитетида.

Ёш мутахассис партия ишончини оқлашга киришди. Совхоз далаларини бирма-бир айланиб, ғўзаларни кўздан кечирар экан: «Аттанг!» — деб қўйди. Пайкалларда кўчатлар ниҳоятда сийрак, бунинг устига эндигина ҳосилга кирган ниҳолларга қурт тушган эди.

— Қандай бўлмасин бор ҳосилни сақлаб қолишимиз керак! — уқтирди идорага қайтиб келган янги директор хўжалик активларига.

Шу кундан бошлабоқ ҳамма кўсак қуртига қарши курашга отланди.

Пахта йиғим-терими уюшқоқлик билан ўтказилиб, эл хирмонига 2 минг тонна ҳосил етказиб берилди.

А. Тўраев бор билими ва тажрибасини ишга солиб, 1977 йил ҳосилига пухта замин яратишга киришди. У бир дақиқа ҳам тиниб-тинчимасди. Хўжаликдаги ҳамма-ҳаммани ишга сафарбар этди. Ерни шўр босган эди. Ер ости зовурлари қайтадан тикланиб, шўр қочирилди. Шудгорлаш ўз вақтида сифатли ўтказилди.

1976 йилнинг кеч кузидан бошланган ҳаракат 1977 йил хирмонининг юксак бўлишини таъминлади. Хўжалик баҳодирлари 6200 тоннадан зиёд чўл дурдонаси йиғиб-териб олдилар. Ҳосилдорлик бир йилда 10 центнерга кўтарилди.

«Тошкент»ликлар зарбдор йилни чинакам зарбдорчасига ўтказмоқдалар. Улар баҳор кунларининг ноқулайликларини, кузнинг ноқулай об-ҳаво шароитини мардонавор енгиб, пахта тайёрлаш бўйича план ва мажбуриятларни район хўжаликлари ичида биринчи бўлиб ошириб бажардилар. Ҳосилнинг 96 процентини дала гвардиячилари териб беришди. Моҳир пахтакор Мамат Холлиев, Азизбой Қўзиев бошқарувчилик қилаётган бўлимлар шу кунгача гектаридан 26—30 центнердан ошириб хирмон кўтарди. Норман Мўминов, Рўзибой Ражабов Холиқ Жўрамуродов, Элмурод Жабборов, Шамсиқамар Тухтаева каби пахта усталари бош бўлган бригадаларда, айниқса мўл ҳосил етиштирилди. Ўзаро социалистик мусобақада Норман Мўминов бошлиқ коллектив ғолиб чиқди. Азаматлар 80 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтаришди. Бригада заршунослари теримни давом эттиришяпти.

Амирқул Тўраев ўзи бош бўлган чўл баҳодирларининг ғалабаларидан беҳад қувонади, партия ишончини оқлаётганидан мамнун бўлиб, хўжалик меҳнат аҳлини янги зафарлар сари отлантиради.

Ана, «Тошкент» совхози далаларидан улкан меҳнат ва шижоат эвазига йиғиб-териб олинган «оқ олтин» юкланган машиналар катта йўлдан пахта пункти томон бормоқда. Хўжалик миришкорлари тиклаётган пахта хирмони 7 минг тоннага етай деб қолди. Бу социалистик мажбуриятдагидан 500 тонна кўп демакдир.

Ҳаво тез-тез айнаб турибди. Пахтакор республикамизнинг ҳамма жойида бўлганидек, «Тошкент» совхозида ҳам мисли кўрилмаган мардлик ва жасорат кўрсатилмоқда. Жанговар шиор битта: «Бир грамм ҳам пахта нобуд бўлмайди, сўнгги мисқолларигача йиғиб-териб, она-Ватан хирмонига топширамиз!»

У. ЮСУПОВ,
М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

НУРГА ЙЎҒРИЛГАНЛАР

ШУКРУЛЛО

Пахтакор, шаънингга бирор байт айтиб,
Кўнглингни овлашни ўйлаганим дам,
Бир нафас қоламан сўзим йўқотиб,
Жойидан тебранмай қолади қалам.

Чигит ерга тушиб, сел, дўлни енгиб,
Қуёшга йўғрилиб пахта бўлгунча,
Бир кунмас, бир оймас, елиб-югуриб,
Тортган машаққатинг қанчадан-қанча!

Ахир, пахта экиш, гуллаган чаман,
Боғ-роғлар ичида бўлган сайр эмас.
Бобом деҳқон ўтган, деҳқон ўғлиман,
Деҳқончилик касби менга сир эмас.

Баҳор, ёмғир ёғиб, майсалар униб,
Кўнгил кўклам сайрин қумсагани он,
Гашту сафоларни бутун унутиб,
Қатқалоқ ташвишин ўйлайди деҳқон.

На баҳор чечаги кўзни эркалар,
Кўнглига на лола сайри сиғади!
Унга қуёш керак, кўкдан нур тилар,
Унинг хаёлида ғўзалар дарди.

Ҳар ғўза гўёки ўз гўдаклари—
Қолаётган каби дўлу жалада,
Уни асрагандек қуёш нурлари,
Кўзи офтобда-ю, фикри далада.

Ҳамма ҳам, дардини била бермайди,
Булут чиқса ундан кетади ҳузур.
Қуёшсиз бу пахта ахир унмайди,
Унга қуёш зарур, ҳарорат зарур.

Ғир эт 5 ғанимат баҳор ҳам ўтар,
Чиқар у истаган ёз қуёши ҳам.
Тафтидан ўт-ўлан қовжираб кетар,
Ловуллаб ёнгандек бўлади олам.

Қурт-қумурсқа қочар ернинг қаърига,
Қушлар чинорларга биқинар шу он,
Кимлар бу иссиқдан денгиз бағрига,
Кимдир жўнар салқин тоғларга томон.

Дов-дарахт устига тандир тафтидек,
Кўтарилиб чиқар иссиқ бир ҳовур,
Оёғи куйгандек кўкда бўз тўрғай,
Кўнолға тополмай айланар гир-гир.

Қуёш иссиғидан беҳузур бўлиб,
Дўстимни соягa бир дам имласам,
Қоп-қаро униқиб, шунда ҳам кулиб,
Қуёш ҳам ғанимат, деярди шу дам.

Дўзах оташининг ичида ёниб,
У-чи, бўлар эди жаннат яратмоқ.
Қуёш боқар эди ҳайратда қолиб,
Оташда пахталар очилса оппоқ.

Оловдан чўчиса эди Прометей,
Хом эт еб ўтарди дунёда инсон!
Қуёш яллиғидан қочганингда, ҳей,
Дўстим, бўлолмассан пахтакор деҳқон.

Деҳқон таърифини сўзламай қанча,
Пахта нелигини қилмайин баён.
Кузакда етилган ҳар кўсак-ғунча,
Сенинг меҳнатингга ажойиб мезон.

О, дўстим, пахта бу мўъжиза, бир сир,
Пахта бу— табиат яратган жумбоқ.
Кўзингни юмдингми, ғўзалар ахир,
Тонгдан мени тер қеб очилар оппоқ.

Бир кунмас, ҳафтамас, бутун куз бўйи,
Ғўзалар бир нафас кўзин юммайди.
Шунда бўлар бутун деҳқоннинг ўйи,
Уни бир нафас ҳам қоли қўймайди.

Кузнинг ноз-неъмати пишиб етилиб,
Тўкин дастурхонга ёзилганда ҳам.
Кўкка булут чиқса, чордона қуриб,
Чой ҳам ичолмайсан ҳатто хотиржам.

Биламан, сен қуёш нурин ошиғи,
Ўзинг ҳам, пахтанг ҳам йўғрилган нурга,
Азиз пахтакорим, меҳнат довруғи,
Қуёш ҳамроҳ бўлсин бутун умрга.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ. Бекобод районидаги «Ленинград» совхозининг Мақсудахон Мирвалиева бошлиқ бригадаси аъзолари 62 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан пландаги 14 центнер ўрнига 27 центнердан «оқ олтин» териб олдилар. Бригада азаматлари шу кунларда қўшимча мажбуриятлари ҳисобига пахта топширмоқдалар. Дала суворийлари кўрак териш ва чувиш агрегатларини моҳирлик билан ишлатиб, хирмонга барака киритмоқдалар. Суратда: бригада бошлиғи Мақсудахон Мирвалиева ўғли, бригада механизатори Отажон билан.

Т. Маҳкамов фотоси.

КУЗГИ-ҚИШКИ ТАДБИРЛАРНИ СИФАТЛИ ЎТКАЗАЙЛИК

Кузги шудгор пахта ҳосилдорлигини оширишнинг муҳим омилларидан биридир. Ер кузда шудгор қилинганда ҳосилдорлик 3-5 центнердан кўтарилади. Ҳар бир хўжаликда агротехниканинг бу муҳим тадбирини ўз вақтида ва сифатли ўтказиш керак.

Бу йилги шароитда пахта йиғим-терими кечикканлиги туфайли ерларни кузда шудгорлаш ҳам кечикяпти. Шунинг учун техниканинг ҳамма турларидан оқилона фойдаланиб, бу ишни тезлатиш керак. Ҳамма тракторлар икки сменада тўхтовсиз ишлатилиши лозим, сифатли иш бажаришга айниқса эътиборни қаратиш зарур.

Ғўзапояни йиғиштириш. Ғўзапояни илдизи билан йиғиштириб олиш вилт ва бошқа касалликларнинг камайишига олиб келади. Ғўзапоя илдизи билан йиғиштириб олинмаган майдонларда ўсимликларнинг касалланиши 70-90 процент кўпайиб, ҳосилдорлик 2,5-3 баравар камаяди. Вилтни камайтириш, ҳосилдорликни ошириш учун ерларни кузда албатта шудгорлаш, ғўзапояни четга чиқариб ташлаш талаб этилади. Бу ишда механизация воситаларидан кенг фойдаланиш тавсия этилади.

Кўп йиллик ўтларга қарши кураш. Кейинги йилларда Қарши, Шеробод чўллари, Фарғона водийсининг қатор районлари, Тошкент, Жиззах, Самарқанд ва бошқа областларда ажриқ ва бошқа кўп йиллик ўтлар кўпая бошлади. Шунинг учун ерлар шудгорланаётганда бегона ўтларни илдизи билан бутунлай йўқотишга эътиборни қаратиш даркор. Кузда бегона ўтларга қарши кураш баҳор ва ёздагига нисбатан осонроқ бўлади. Кўп йиллик ўтларга қарши курашда чизеллар, культиваторлар, бороналардан фойдаланиш керак. Ерларни шудгорлашдан олдин отвалсиз плуглар ёрдамида 15-18 сантиметр чуқурликда юмшатиш ҳам яхши натижа беради.

Кўп йиллик бегона ўтлар кўпайиб кетган далаларни фақат икки ярусли плуглар билан 35-40 сантиметр чуқурликда шудгорлаш керак. Шундай қилинганда бегона ўтлар 60-70 процент камаяди. Икки ярусли плуглар кўп йиллик бегона ўтларнинг илдизи ва уруғи жойлашган 15-20 сантиметргача бўлган тупроқ қатламини қамраб олади. Яна бир муҳим томони шундаки, қуйи қатламдаги 15-20 сантиметр унумдор тупроқ юқори қатламга кўтарилади. Ерлар икки ярусли плуглар билан шудгорланганда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлиги 10-15 процент ортади. Икки ярусли плуглар билан шудгор ўтказилганда тракторнинг ишчи органлари мукаммал бўлиши керак. Афсуски айрим хўжаликларда бунга риоя қилинмаяпти.

Бу йил кузда 1 миллион 152 минг гектар ер икки ярусли плугларда шудгорланиши керак. Бу билан 1979 йилда пахта ва бошқа экинлардан юқори ҳосил олишга мустаҳкам замин яратилади. Ишнинг сифатли бажарилиши устидан агрономлар назорат олиб боришлари даркор. Кўп йиллик ўтларга қарши курашда далапон гербицидидан фойдаланиш яхши самара беради. Далапон бегона ўтларни юз процент йўқотади. Шудгорлашдан олдин норманинг ярми — бир гектар ерга 20-25 килограмм ҳисобида гербицид солиш, қолган қисмини эса шудгорлашдан кейин солиш айниқса кутилган натижани беради.

Далаларни ўғитлаш. Шўрланмаган ерларнинг ҳаммасига кузги шудгорлашдан олдин фосфорли ўғитлар йиллик нормасининг 70 процентигача, калийли ўғитларнинг 50 процентини солиш керак. Бунинг учун техника воситалари, самолётлардан кенг фойдаланиш зарур. Ўғитлар ер сатҳига бир текис сепилиши шарт. Ҳар даланинг тупроқ тузилишини ҳисобга олиб норма белгиланиши керак. Бунинг учун агротехника картограммасига итоат этиш зарур. Тупроқнинг донадорлиги ҳисобга олинмай ерга солинган ўғитлардан кутилганча самарага эришиб бўлмайди. Мутахассислар ўғит нормасини белгилаш, ерга солишда алмашлаб экиш қандай қўлланилаётганини ҳисобга олишлари лозим.

Ер ҳайдаш чуқурлиги. Бунда тупроқнинг донадорлиги, зичлиги, бегона ўтларнинг кўп-озлиги, алмашлаб экиш ва бошқа факторлар ҳисобга олинади. Андижон ва Сурхондарё областларида шудгорлаш 40 сантиметр чуқурликда ўтказилса яхши самарага эришилади. Қолган областларда тупроқ тузилиши ҳисобга олиниб, 30-35 сантиметр чуқурликда кузги шудгор ўтказилади. Мирзачўл ерлари ўзининг алоҳида хусусиятига эга. Шудгорлашни 30 сантиметр чуқурликда ўтказиб, 40-45 сантиметргача тупроқ қатламини юмшатиш керак. Бухоро области хўжаликларида тупроқ тузилиши аниқ ҳисобга олиниб шудгорлаш ўтказилиши туфайли ҳосилдорлик кўтариляпти. Янги ўзлаштирилаётган ерларда дастлабки бир-икки йилда кузги шудгор 25-27 сантиметр чуқурликда ўтказилиб, кейинчалик йилига 2-3 сантиметр қўшиб борилади.

Эски бедазорларни шудгорлаш. Алмашлаб экиш кенг қўлланилиши муносабати билан уч йиллик бедазорлар шудгорланмоқда. Бедазорлар икки ярусли плугларда шудгорланиши лозим. Лекин ҳар қандай шароитда ҳам бедазорлар кенгайтириб борилиши, камайтириб юборилмаслиги шарт. 4-5 йиллик бедапояларни культивация қилишга йўл қўйилмайди. Бу алмашлаб экиш қоидасига зиддир. Бедапоялар чуқур шудгорланганда усимликнинг илдизлари сақланиб қолмайди, баҳорда ниҳоллар униб чиқмайди. Бедапояларни икки ярусли плугларда чуқур шудгорлашдан 10-12 кун олдин отвали олиб қўйилган плуглар билан 6-7 сантиметр чуқурликда юмшатиш керак.

Шудгорлаш вақтида агрономлар сифат устидан назоратни кучайтиришлари лозим. Бедапоялар бир текис шудгорланиши, ер кафтдек текис ҳолга келтирилиши лозим. Тракторларнинг ҳар айланмаси 50-70 метрдан ошмаслиги керак. Озгина майдон ҳайдалмай қолдирилса ҳам кейин тракторлар киритилиши оқибатида тупроқ зичлашиб, донадорлигини йўқотади, қўшимча меҳнат ва ёнилғи сарфланиб, ортиқча харажатга йўл қўйилади. Бу кейинчалик маҳсулот таннархининг қимматлашувига олиб келади. Карталарнинг қирғоқлари ҳам тўла шудгорланиши лозим. Барча техника воситаларини ишга солиб, тупроқнинг устки қатламини майин ҳолга келтириб қўйиш зарур.

Келаси йил мўл ҳосилига замин яратишга жуда оз фурсат қолди. Хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари агротехниканинг кузги-қишки тадбирларини тезкорлик билан ва сифатли ўтказиш чораларини кўришлари, бу муҳим иш билан банд бўлган кишиларга яхши маданий-маиший шароитлар яратиб беришлари керак, токи ҳар бир трактор, механизм-агрегат юқори унум билан ишлатилсин. Ғўзапояни йиғиштириш, ўғит чиқариш, ер ҳайдаш ва бошқа ишлар ипатоволиклар методи асосида ташкил қилинсин.

Тавсиялар СоюзНИХИ ва Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги мутахассислари томонидан тайёрланган.

ПЛАНЕТАМИЗДА

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

◆ ЭЛЕКТРОНИКА ЁРДАМИ

Шу кунларда фойдаланишга берилган электрон-ҳисоблаш машинаси Болгариянинг Златна-Панега шаҳридаги энг катта цемент заводларидан бирининг коллективи учун яхши ёрдамчи бўлиб қолди. Бу машина кўп меҳнат талаб қилувчи операцияларни ўз зиммасига олди. У хом ашё таркибидаги моддаларни тақсимлаб беради, цементнинг сифатини белгилайди ва уни анализ қилади. ЭҲМ тегишли марка сифати стандартига мос бўлмаган ҳар хил қоришмаларнинг цементга қўшилиб кетишига имкон бермайди.

Ҳозирги вақтда республиканинг ҳар бир округида электрон ҳисоблаш техникасидан фойдаланиш асосида ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаш программаси тузилмоқда.

◆ ВЕНГРИЯДА ТУРИЗМ

Бу йил Венгрияга рекорд миқдорда — 16 миллиондан ортиқ ажнабий турист келиб кетди. Ажнабий меҳмонлар сони 1977 йилдагига нисбатан 33 процентдан ҳам зиёд кўпайди. ВХРга саёҳат ишқибозларининг кўп қисми социалистик мамлакатлардан келмоқда. Бу рақам нимани англатишини билиб олиш учун ҳозирги вақтда мамлакат аҳолисининг ўзи 10,5 миллиондан сал кўп эканлигини айтиб ўтиш кифоя.

Йил — 12 ой ҳавонинг барқарор туриши, «Венгер денгизи» — Балатон кўлида ва Дунайнинг хушманзара жойларида дам олиш учун, Будапештнинг ва бошқа шаҳарларнинг архитектура ҳамда тарихий ёдгорликларини кўриш учун қулай имконият мавжудлиги ажнабий туристларни ўзига мафтун этмоқда.

◆ СССР УЧУН ТАНКЕР

Риекадаги 3 май номли кемасозлик корхонасида СССР учун 40 минг тонна ҳажмида янги танкер сувга туширилди. Унга Монголия ва халқаро революцион ҳаракатнинг атоқли арбоби Сухэ Баторнинг номи берилди.

Совет Иттифоқи Югославия кемасозлик корхоналарига энг кўп буюртма бераётган давлатдир. 1976—1980 йилларнинг ўзидагина СССР учун 50 га яқин ҳар хил кемалар қурилади.

(ТАСС).

КАМПУЧИЯ ХАЛҚИГА ДАЪВАТ

ХАНОЙ, 4 декабрь. (ТАСС). Вьетнам информация агентлигининг хабар беришича, Кампучиянинг озод этилган районларида тузилган Кампучия миллий бирлик фронти ўзининг таъсис съездида Кампучия революциясининг мақсадлари ва вазифалари тўғрисида декларация қабул қилган.

Декларацияда айтиладики, Кампучиянинг ҳақиқий революцион ва ватанпарвар кучлари халқ хоинларига қарши миллий ҳалоскорлик учун қатъий курашга отландилар. Улар бутун Кампучия халқига мурожаат этиб, чинакам тинч, мустақил, демократик, бетараф, қўшилмаган ва социализм қураётган Кампучияни вужудга келтирмоқ учун Пол Пот-Иенг Сари реакцион тўдасини ағдариб ташлаш учун бирлашиб кураш олиб боришга даъват этадилар.

Кампучия миллий бирлик фронтининг программаси, дейилади декларацияда, демократик ҳуқуқ ва эркинликлар тикланишини, социализм йўлидан борувчи халқ демократик давлатини тузишни кўзда тутади.

Эрондаги воқеалар

НЬЮ-ЙОРК. 4 декабрь. (ТАСС). Информация агентликларининг Теҳрондан берган хабарларига кўра, ўтган кечаси Эрон пойтахти яна бетинч бўлди. Шаҳарнинг кўпгина жойларида ҳукуматга қарши оммавий намойишлар бўлиб ўтди. Бундан аввалги кунлардаги сингари намойиш қатнашчиларига қарата ўқ узилди. Теҳронда бир неча соат мобайнида электр узиб қўйилди. Бугун эрта тонгдан тўқнашувлар яна бошланди. Пойтахтдаги ишлар тамомила тўхтаб қолди.

Бушир, Машҳад, Исфахон, Мохобод ва бошқа шаҳарларда ҳам халқ ғалаёнлари бўлганлиги ва уларни қўшинлар бостирганлиги тўғрисида хабарлар келди. Кўпгина ўлдирилган ва ярадор қилинганлар ҳам бор, юзлаб кишилар қамоққа олинган.

Эрон парламенти қуйи палатаси — мажлисининг оппозициядаги депутатлари группаси генерал Азҳари ҳарбий ҳукуматининг хатти-ҳаракатларини қоралаб, тинч намойишчилар отилганлиги учун жавобгарликни унинг зиммасига юклади.

Оппозициядаги миллий фронт раҳбарларидан Санжобий билан Форуҳар ҳамон қамоқда сақланаётганлигига қарши норозилик билдирилди. Шу иккала сиёсий арбоб уч ҳафтадан кўпроқ вақтдан буён қамоқда ётибди. Ҳолбуки, улар конституцияга хилоф гаплар айтдилар, деб айбланишлари асоссиз бўлиб чиқди.

АФҒОНИСТОН — ДЎСТЛАР ДИЁРИ

ЯНГИ ҲАЁТ ЙЎЛИДА

1978 йилнинг 27 апрелида Афғонистонда революция ғалаба қозонди. Бир куннинг ўзида ҳокимият халқ қўлига ўтди. Лекин шу бир кун ичида эришилган ғалаба неча ўн йиллар давомида олиб борилган курашлар, берилган минглаб қурбонлар эвазига қўлга киритилди. Афғон халқи Кобул пештоқига ҳуррият байроғини тиккунга қадар жуда олис ва машаққатли йўлни босиб ўтди.

Афғон халқи ўз озодлиги ва мустақиллиги учун асрлар бўйи курашиб келди. XVIII асрда мустақил давлат сифатида ташкил топган Афғонистон учун XIX аср катта синовлар даври бўлди. Бу даврда Британия империяси Афғонистонни бўйсундириш учун бир неча бор уриниб кўрди. 1838-1842 йиллардаги уруш давомида инглиз мустамлакачилари қаттиқ зарбага учраб, чекинишга мажбур бўлдилар. 1878—1880 йиллардаги урушда мамлакатдаги ички низолардан фойдаланган Англия Афғонистонни ўзига қарам қилиб олди ва мамлакатни ташқи сиёсий суверенитетдан ҳамда бошқа давлатлар билан дипломатик алоқалар ўрнатиш ҳуқуқидан маҳрум этди. Лекин афғон халқи ўз озодлиги учун курашни давом эттирди, 1919 йилга келиб мамлакатдан инглиз босқинчиларини ҳайдаб чиқарди.

Ўша оғир йиллари Афғонистоннинг мустақиллигини тан олган ва у билан дўстона муносабатлар ўрнатган биринчи давлат — ёш Совет Россияси эди. Биринчи ишчи-деҳқонлар давлатининг раҳбари В. И. Ленин билан Афғонистон амири Омонуллахон ўртасидаги ёзишмалар, 1921 ва 1931 йилларда икки давлат ўртасида тузилган шартномалар совет ва афғон халқларининг дўстона ва тинч-тотув яшаши учун кенг истиқбол очиб берди.

Лекин 1973 йилгача мамлакатда ҳукмронлик қилган монархия тузуми афғон халқининг орзу-истакларини рўёбга чиқаролмади. Халқ оч ва қашшоқ ҳаёт кечирар, Афғонистон подшоси Муҳаммад Зоҳир шоҳ хонадони эса гуркираб борарди. Мамлакатдаги тараққийпарвар кучлар халқнинг аянчли аҳволига бефарқ қараб туролмасди, албатта. 1965 йилда таниқли жамоат арбоби Нур Муҳаммад Тараки раҳбарлигида тузилган Халқ демократик партияси меҳнаткашлар ҳаётини яхшилаш режаларини олға сурди. Мамлакатдаги кўпчилик зиёлилар, майда амалдорлар, миллий буржуазия ва ҳатто армиянинг бир қисми ҳам бу режаларни ёқлаб чиқди.

Ана шундай бир пайтда подшоҳнинг амакиваччаси Муҳаммад Довуд давлат тўнтариши қилди. Афғонистон республика деб эълон қилинди. Лекин кўп ўтмай, М. Довуд бу ишни халқ манфаати учун эмас, балки ўз хонадони ва ўз синфини қутқариб қолиш учун амалга оширгани маълум бўлиб қолди. Республика президенти бўлиб олган М. Довуд халққа берган ваъдаларини бажармади, ер-сув ислоҳоти ўтказилмади, социал проблемалар ҳал қилинмай, қоғозда қолиб кетаверди. Халқ демократик партияси фаолияти тақиқланди, реакция ошкора ҳужумга ўтди.

1978 йилнинг 17 апрелида реакция томонидан Афғонистон Халқ демократик партияси раҳбарларидан бири Мир Акбари Ҳайбар ўлдирилди. Уни дафн этиш маросими улкан халқ намойишига айланиб кетди. Шу кундан бошлаб Кобул таниб бўлмас даражада ўзгарди. Халқ реакция хуружига қарши курашга отланди. Партия ошкора ишга ўтиб, халқни ҳокимиятни қўлга олишга чақирди. Муҳаммад Довуд дарҳол АХДП раҳбарларини ҳибсга олиш тўғрисида буйруқ берди. Қамоққа олинадиганлар рўйхатида Нур Муҳаммад Тараки, Бабрак Кармал, доктор Шоҳ Вали, Дастагир Панжширий, Абдулҳаким Шаройи, Ҳафизулла Амин, доктор Замир Сафий ва бошқалар бор эди. 26 апрель куни қамоққа олишлар бошланди.

27 апрель куни президент Довуд ўз саройида таниқли артистлар иштирокида концерт уюштиришни тайинлаган эди. Бу билан у революционерлар устидан ўз ғалабасини нишонламоқчи эди. Бироқ ўша куни Қобул бошқа ғалабани нишонлади.

Эрталаб ҳужумга ўтган революцион ҳарбий қисмлар Қобулни эгаллашди. Кечқурунга бориб қамоқдагилар озод этилди. Революцион кучлар Муҳаммад Довудга таслим бўлишни, беҳуда қон тўкмасликни бир неча бор таклиф этишди. У бу таклифни рад этди ва отишмада ҳалок бўлди.

Шундай қилиб, 1978 йилнинг 27 апрелида Афғонистонда Ҳарбий революцион кенгаш ҳокимиятни ўз қўлига олди. Тез орада Революцион кенгашга айлантирилган бу ҳокимият давлатни Афғонистон Демократик Республикаси деб эълон қилди ва халқ ҳукуматини тузди. Нур Муҳаммад Тараки Революцион кенгаш Раиси ва Афғонистон Демократик Республикасининг Бош министри қилиб тайинланди.

27 апрель революцияси Афғонистон тарихида янги даврни бошлаб берди. Халқ ҳукумати туб социал-иқтисодий ўзгаришлар қилиш, иқтисодий қолоқликни тугатиш, демократик ислоҳотлар ўтказиш ва эксплуатациядан холи бўлган жамият қуриш программасини эълон қилди.

Шуни ҳам айтиш кераки, 18 миллионли Афғонистон аҳолисининг 80 проценти банд бўлган қишлоқ хўжалиги яхши ривожланмаган. Фойдаланишга яроқли ерлар 12,5 миллион гектарга яқин бўлгани ҳолда, атиги 4,5 миллион гектар майдонга экин экилади. Қишлоқ хўжалигининг ривожланишига феодал ва ярим феодал муносабатлар системаси тўсқинлик қилмоқда. Шунинг учун ҳам АДР ҳукумати қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга алоҳида эътибор беряпти.

Ташқи сиёсат соҳасида Афғонистон Демократик Республикаси мустақил тинчликсевар сиёсат олиб бориш, тинч-тотув яшаш принципларига амал қилиш, қўшни давлатлар билан муносабатларни мустаҳкамлаш, Шимолдаги қўшниси Совет Иттифоқи билан дўстона алоқаларини ривожлантириш тарафдори эканини маълум қилди. Афғон халқи Совет ҳукуматининг Афғонистон Демократик Республикасини биринчи бўлиб тан олганлиги тўғрисидаги хабарни зўр қувонч билан қаршилади.

Икки қўшни мамлакат ўртасида дўстлик алоқалари кўпдан буён давом этиб келмоқда. Совет Иттифоқи дўст Афғонистонга 115 дан зиёд саноат, энергетика қишлоқ хўжалиги объектларини қуришда ёрдамлашди ва ёрдам бермоқда. Ана шу объектлардан 70 дан ошиқроғи ишга тушиб, афғон халқига хизмат қилмоқда. Советлар мамлакатининг кўмаги билан 1,5 минг километрдан зиёд асфальт йўл ётқизилди, учта аэропорт тикланди, йирик-йирик саноат объектлари қурилди. Мамлакат жанубидаги Нангарҳар водийсида совет мутахассисларининг, жумладан Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги мутахассисларининг ёрдамида йирик Жалолобод суғориш системаси барпо этилди. Янги ерларни ўзлаштиришда, канал очиб сув чиқаришда, саноат-қишлоқ хўжалик комплекслари барпо этишда ўзбекистонлик инженер-техник ходимлар, мелиораторлар, агрономлар афғон халқига катта ёрдам кўрсатмоқдалар.

Шубҳа йўқки, Афғонистон Демократик Республикасининг Бош министри Нур Муҳаммад Таракининг Совет Иттифоқига расмий дўстона визити ҳар икки мамлакат халқларининг яхши қўшничилик муносабатларини янада мустаҳкамлайди, дўстлик ва ҳамкорликни янги поғонага кўтаради, тинчлик ишига муҳим ҳисса бўлиб қўшилади.

Ф. ШОҲИСМОИЛОВ.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **ХАНОЙ.** Вьетнам Социалистик Республикаси миллат мажлиси доимий комитети бу ерда бўлиб ўтган йиғилишида ВСР ҳукумати бош министри Фам Ван Донгнинг Таиланд, Индонезия, Малайзия, Сингапур ва Филиппинга яқинда қилган визитлари якунларини маъқуллади.

● **ОТТАВА.** Канада ҳукумати ижтимоий эҳтиёжлар, соғлиқни сақлаш, уй-жой қурилиши ға ишсизларга нафақа тўлаш учун бўладиган харажатларни доимо қисқартириб, ҳарбий программалар учун қилинадиган чиқимларни камайтириш ниятида эмас. Миллий мудофаа министри Б. Дэнсон айтдики, Канада ҳукумати НАТО доирасида АВАКС огоҳлантириш ва контроль қилиш ҳаво системасини вужудга келтиришда қатнашишга қарор қилди. Бунинг учун 200 миллион доллар ажратилади.

● **БРАЗИЛИА.** Бразилия демократик ҳаракати оппозициячи партиясининг депутати Фрейтас Нобри миллий конгрессда сўзлаган нутқида мамлакатда демократик эркинликларни тиклашни ёқлаб гапирди. Яқинда ўтказилган парламент сайлови чоғида, деди у, Бразилия халқи оппозициячи кучлар номзодлари учун кўплаб овоз бериб, чуқур сиёсий ва ижтимоий-иқтисодий ўзгаришларга интилаётганлигини намойиш қилди.

● **БАЙРУТ.** Ливанда узлуксиз давом этаётган қуролли можаро сабабли вужудга келган иқтисодий танглик мамлакат меҳнаткашлари гарданига оғир юк бўлиб тушмоқда. Истеъмол молларининг нархи шу йилнинг июнь ойидан сентябрь ойигача 4,6 процент ошди, ўтган тўрт йил мобайнида эса нарх-наво қарийб икки баравар ўсди.

● **ДУБЛИН.** Бу ерда «Жанубий Африка Республикасининг ирқчи режимига молиявий ёрдам бериш тўхтатилсин!» деган шиор остида намойиш бўлиб ўтди. Бу намойишда Ирландия сиёсий партиялари, жамоат ва ёшлар ташкилотлари, касаба союз ҳаракатининг намояндалари иштирок этдилар.

● **ЛИССАБОН.** Португалиянинг Эвора шаҳрида ер ислоҳоти проблемаларига бағишланган учинчи конференция тугади. Конференцияда 4 мингдан кўпроқ киши иштирок этди.

Конференция шаҳарнинг марказий майдонида кўп минг кишилик митинг билан тугади. Митинг қатнашчилари меҳнаткаш халқ ва бутун мамлакат манфаатларига мос бўлиб тушадиган сиёсат ўтказишни маъмурлардан талаб қилдилар.

(ТАСС).

ДЎСТЛИК БАЙРАМИ

Кеча Нукусда қардош Қозоғистон ССРнинг Қизил Ўрда области меҳнаткашлари билан дўстлик ҳафталиги бошланди. Бу ажойиб тантананинг аҳамиятини шарҳлаб, Қорақалпоғистон АССР маданият министри О. Худойберганов шундай деди:

— Бугун Аму соҳилларида яна бир ажойиб байрам. Қорақалпоғистон АССР заминига қардош Қозоғистон ССРнинг Қизил Ўрда областининг маданияти ва ишлаб чиқариш соҳалари илғорларидан ташкил топган катта делегация ташриф буюрди.

Иттифоқдош республикаларда ва областларда бўлиб ўтаётган маданият ўн кунликлари, дўстлик ҳафталиклари ҳамиша халқларимиз ўртасидаги қардошликнинг табаррук байрамлари сифатида нишонланади. Бизнинг автоном республикамизда ўтаётган Қизил Ўрда области ҳафталиги ҳам шу жиҳатдан диққатга сазовордир.

Қизил Ўрда — Қозоғистон ССРнинг йирик областларидан бири. Бизнинг ён қўшнимиз. Бу областда маданият, халқ хўжалигининг турли соҳалари анча кенг ривож топган. Ўтган йилнинг октябрь ойида Қизил Ўрда областида Қорақалпоғистон АССРнинг маданият кунлари бўлиб ўтган эди.

Шу йилнинг 5 декабридан 11 декабригача эса Қизил Ўрда областининг дўстлик ҳафталиги Қорақалпоғистон Автоном Республикасида ўтказилади. Бу ҳафталикда қардош ёзувчилар, шоирлар, драматурглар, композиторлар, рассомлар ва олимлардан ташқари областнинг ишлаб чиқариш новаторлари ҳам иштирок этадилар.

Нукус шаҳрида Қозоғистон ССР ва Қизил Ўрда области рассомларининг асарлари кўргазмаси ва фотовиставкалар ташкил қилинди, улар Қизил Ўрда областининг ўтмишдаги ва Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейинги ҳаёти, социал-иқтисодий ва маданий тараққиёти тўғрисида атрофлича ҳикоя қилади. Китоб кўргазмалари ҳам меҳнаткашлар диққатига сазовор бўлмоқда. Бу кўргазмаларда қозоқ халқининг социал-иқтисодий ва маданий камолоти ҳақида ҳикоя қилувчи ранг-баранг китоблар, шунингдек қозоқ тилидан қорақалпоқ тилига, қорақалпоқ тилидан қозоқ тилига таржима қилинган бадиий асарлар кенг намойиш қилинмоқда.

Ҳафталикда «Орол» номли халқ чолғу асбоблари оркестри, М. Авезов бошчилигидаги 11 кишидан ташкил топган оилавий ансамбль, Қизил Ўрда Давлат филармонияси «Сирсулув» халқ ансамбли ва бошқа бир неча ҳаваскорлик коллективлари қатнашади.

Қизил ўрдалик азиз меҳмонлар автоном республиканинг ҳамма районларида бўлиб, КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди, КПСС Марказий Комитети тарихий июль Пленуми қарорларини фидокорона амалга ошираётган пахтакорлар, шоликорлар, чорвадорлар, соҳибкорлар, балиқчилар, геологларнинг ҳаёти ва меҳнати билан танишадилар.

Қорақалпоғистон АССРда ўтаётган Қизил Ўрда области дўстлик ҳафталиги кўп миллатли СССР халқлари қардошлиги ва дўстлиги солномасига муносиб саҳифалар бўлиб киради.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Пахтазор лавҳалари

РАЦИОНАЛИЗАТОР БОБО

Ҳа, қишлоғимизда Назир бобони кашфиётчи, рационализатор чол дейишади. У кишининг топқирлиги оламга эмас, ўзимизнинг қишлоққагина маълум. Суяги қотгандан буён колхозда ишлайди. Машҳур пахтакор. Ҳозир кексайиб қолган. Энди пахта нобудгарчилигига қарши курашувчи назоратчи.

— Пахтанинг уволи, ноннинг уволи. Пахта ҳам нондек азиз, — дейди бува.

Бунинг важи бор. Икки ўғли «зангори кема»да пахта теради. Бир қизи агроном, яна бир қизи теримчи, ўзининг сувчилик касбини кенжа ўғли Нортойга берган. Бир уй одам колхозда ишлаб етиштирган «оқ олтин» нобуд бўлмасин, деб бир куни эгат ораласа, иккинчи куни катта йўл ёқалари, прицеп ўтган ҳар бир йўл-йўлакларда Назир бувани учратасиз.

Тўкилган пахталарни эгилиб теришга бели чидаш бермай қолдими, не илож қилсам экан, деб ўйланиб турганида чақир-тиканакка ёпишиб олган бир тутам пахтага кўзи тушди. Бармоқлари билан толаларни олмоқчи бўлди. Қанча ҳаракат қилмасин бир тутам пахта тиканга ёпишиб олинмасди. Шундан кейин бува тиканнинг бир шохини синдириб олди-да, ерга тўкилиб ётган пахтага босди. Тиканак лўппи бўлиб турган пахтага нимадек санчилиб, магнитдек ўзига тортиб олди. Бобо хурсанд бўлиб, кулиб қўйди-да, бир ғужум чақир тиканакни кесиб олиб узун ёғочга боғлади. Бобо шу кунларда тўкилган пахталарни ҳеч қийналмай териб олмоқда.

Назир бобонинг издошлари кўп. Улар ҳам тўкилган пахталарни бобо кашф қилган чақир тиканак деган «машина»да теришяпти.

ЭРМАТ «ЧАҚҚОН»

Маҳаллада тўй-маъракаларга ҳам қўшилмайдиган Эрмат ака бугун колхозчилар тушлик қилиб турганда шийпонга келиб қолди.

—Ие, келинг, келинг, қандай шамол учирди сизни шундай ёмғир ёғиб турганда, — дейишди улардан бири ёмғирда ивиб шалоббо бўлиб, шумшайиб турган Эрматни қарши оларкан.

— Бизга ёрдам бергани келдингизми?— Кимдир луқма ташлади.

— Сизлар ишлайверинглар, мен бир вақт «Қизил кетмон» колхозида роса иш кўрсатганман. Ном чиқарганман. Ўзларинг биласизлар, йил ўн икки ой менинг ўрним бозорда.

У тўғри айтади, деҳқонлардан арзон-гаровга олган сабзи, пиёз, картошкани ўзича нарх қўйиб қуртдек пул қилгани қилган. Бозорда Эрмат чаққон, Эрмат чайқовчи деган ном олишининг боиси ҳам шунда-да. Бозорчилик эвазига қўш-қўш участкалар, қуриб олган. У бу ерга соддадил деҳқонлардан «ўлжа» олгани келганди. Лекин қидирган кишисини бу ердан ҳам тополмади. Шу долзарб кунларда қимирлаган жон пахта билан нафас олса, у пул қидиради, пул билан, бойлик билан нафас олади фақат.

Эрмат аканинг тенгқурлари ҳамон эл хизматида. Бири пахтакор, бири боғбон, бири чорвадор, ёшларга мураббий. Лекин Эрмат ака бозор кезади.

Колхозчилар социалистик мажбуриятни бажариш учун сўнгги чаноқлардаги граммларни териб олиб давлатга топшириш ҳақида баҳслашарди.

— Бу йил пахта плани бажарилмайди, — дафъатан сўз ташлаб уларнинг фикрини бўлди чайқовчи. Бунинг сабаблари бор. Биринчидан чигитни кеч экдиларинг, кўсакларни қурт едими-еди. Кўллатиб сув бердиларингми, бердиларинг. Дефолиация қиламан деб ҳосилни тўкдиларингми, тўкдиларинг. Эндиликда кун оралаб ёмғир ёғяптими, ёғяпти. Шундай экан, қандай қилиб планни бажарасизлар? Бажариб бўпсизлар!

Деҳқонлар унга нафрат билан боқишар, кимдир тишларини ғичирлатиб, «юзинг қурсин Эрмат чайқовчи» дегандек кўзларини унга наштар қилиб санчарди. Шу пайт унинг укаси Азамат ўзини тутиб туролмади. Унга зарда билан: — Мажбурият сўзсиз бажарилади. Бунга ишончимиз комил. Қани, вақтимизни олмай, бозорингиздан қолманг, — деди жаҳл билан.

Яна тонг отди. Ёмғир шивалаяпти. Колхозчилар этакларини боғлаб далага ошиқишяпти. Эрмат чаққон эса бозорга аравада сабзавот олиб боряпти. Қаранг, қандай одамлар бор-а!

Р. ИСҲОҚОВ.

Тошкент. Собир Раҳимов районидаги Охунбобоев номли маданият уйида турли бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ишлаб турибди. Унга шу касб бўйича ҳаваскорлар жалб этилган. Бу ерда ташкил қилинган дуторчилар ансамблида ўн олти ишчи ёшлар қатнашаётир. Суратда: ўзбек куйларидан бири ижро этилаётир.

А. Тўраев фотоси.

СПОРТ

ЎҚУВЧИЛАР КОМАНДАЛАРИ БИРИНЧИЛИГИ

Тошкент шаҳар Акмал Икромов райони мактаб ўқувчиларининг футбол командалари мусобақаси тугади. Қизғин спорт курашлари остида ўтган бу учрашувда энг кучли командалар аниқланди. Мусобақада 124-мактаб командаси биринчи, 203-мактаб иккинчи ва 106-мактаб футболчилари учинчи ўринни эгалладилар.

Мусобақа бош судьяси, спорт мастери К. Титовнинг таъкидлашича, олдинги ўринни эгаллаган футбол командаси шаҳар биринчилигига пухта ҳозирлик кўрмоқда.

ТЎЙЛАР: ИСТАК, ТАКЛИФ, МУЛОҲАЗАЛАР

НОН ҚАДРИ

Турмушимиз фаровонлашгани сари орзу-ҳавасларимиз ҳам ушалиб, тўй-маросимларимиз янгича мазмун кашф этиб боряпти. Тўй-ҳашамларимиздаги мўл-кўлчиликни, тўкин-сочинликни кўриб, шу фаровон турмушни ҳадя этган совет турмуш тарзимиздан беҳад фахрланасан киши. Тер тўкиб етиштирилган эл бойлигини, ризқ-рўзимиз бўлган нoз-неъматлар боши — нонимизни тежаб-тергаш, исроф қилмай фойдаланиш ҳар биримизнинг шарафли бурчимиздир. Шунга амал қилаётган кишилар кўп, албатта. Аммо гурунч курмаксиз бўлмаганидек, исрофгарчиликка йўл қўяётган, увоғи ҳам азиз бўлган нонимизни хор қилаётган кишилар ҳам баъзан орамизда учраб туради. Бундай аҳвол кўпинча тўйларда содир бўлмоқда.

Яқинда ана шундай тўйлардан бирида меҳмонлар тарқалгач стол ости ва устидаги нон, сомса, варақи бўлаклари қовун ва тарвуз пўчоқларига аралаштирилиб ахлатга ағдарилганининг гувоҳи бўлдим. 35-40 ёшлардаги яхшигина кийинган бир ёш ўсмиринини чақириб унга нон бўлаклари тўлдирилган қопни тутқазди-да «бор укам, ахлатга тўкиб кел» деб тайинлади. Мен бунга чидаб туролмай «опажон ахир бу нон-ку, увол бўлмайдими» десам, у бўлса менга бошдан-оёқ қараб чиқиб истеҳзо билан «Сиз айтган замонлар ўтиб кетган. Ҳозир тўкинсочинлик. Бир қоп-ярим қоп ноннинг ерга қўшилгани билан ҳеч гап бўлиб қолмайди», деб бурилиб кетди.

Бу, кўра-била туриб қилинаётган нонтепкилик эди. Аминманки, тўй эгаси орқаолдини ўйламай, ном чиқариш учун ҳамма нарсани меҳмонлар олдига тўкиб ташлаган, исрофгарчиликка йўл қўйган. Шу тариқа ризқ-рўзимиз бўлган нонимизнинг оёқ ости бўлишига сабабчи бўлган.

Нон энг азиз неъматдир. Уни эл дастурхонига олиб келгунча неча-неча минглаб кишиларнинг меҳнати сарф бўлмаган дейсиз. Мен нон ҳақида ушбу сатрларни ёзаяпман-у, ёшлигимда бошимдан кечган воқеалар кўз ўнгимдан ўтмоқда. Аминманки, бундай воқеалар менингтина эмас, ўша даврда жуда кўп кишиларнинг ҳам бошидан ўтган. Шунинг учун ўша воқеаларни яна бир бор эсласак фойдадан холи бўлмас:

...Қаҳратон қиш эди ўшанда. Немис-фашист босқинчиларига қарши жанг айни қизиган. Қишлоқдаги жами эркаклар фронтга отланиб, ҳаммаёқ ҳувуллаб қолган йиллар эди. Ҳамма нарса фронтга жўнатилган, далада ёш болалару хотин-қиз ва кексаларгина ишлашарди. Қаттиқ совуқ етмагандай, йўқчилик ҳам кишиларнинг хол-жонидан ўтиб кетган эди.

Ана шундай кунларнинг бирида икки йил узлуксиз кўрпа-ёстиқ қилиб ётган бемор отам вафот этди. Йўқчилик экан, онам мен билан икки яшар синглимни ёнига олиб узоқ қишлоқда яшайдиган бувимникига кўчиб кетди. Қош қорайган пайтда атрофи нураган пахса деворли ҳовлига кириб бордик.

Тоғам шу оғир кунларда бир этак болалари ёнига яна уч киши қўшилганидан ранжидими, аранг «келинглар» деб қўя қолди. Бизларни очиқ чеҳра билан кутиб олган бувимлар эса дарҳол ўчоқдаги қайнаб турган қумғондан бир чойнак олмачой дамлаб, дастурхонга яримта зоғора нонни ушатиб қўйдилар. Кун бўйи йўл юриб, туз тотмаганимиздан синглим Баҳринисо иккимизнинг кўзимиз нонга тушиши билан туриб кетдик. У бурда зоғоранинг бир бурдасини мен, иккинчисини синглим олди. Онам эса ўз улушини емай бизга илиниб, дастурхон четига ўраб қўйди.

Биздан бир ҳафта кейин эридан «қора хат» олган холам ҳам уч нафар боласи билан бувимникига кўчиб келди. Тоғамга осон тутиб бўлмасди, албатта. Чунки, уйидаги ўн икки жонга ош-нон топиб беришнинг ўзи бўлмасди-да. Қиш ўрталарига бориб бувимлар қазноқда фақат икки челак буғдой билан бир челак жўхори қолганини айтиб, сал тежамасак, қишдан омон-эсон чиқиб олишимиз қийин бўлар, деб тайинладилар. Онам ҳам колхоздаги ишидан ташқари «ҳа деган мадад», деб хонадондаги ёлғиз бир бош сигирнинг сутини бир челакка йиғиб ўн икки чақирим наридаги шаҳарга тиззасидан қор кечиб олиб борар, унинг пулига нон олиб қайтарди. Эрталаб ҳаммамизга катталиги гугурт қутисидек келадиган бир бўлак нон беришарди. Тушликка эса бувим биттадан ёнғоқдек қурт улашарди, кечқурун бир қозон сувга бир пиёла буғдой ёрмаси солиб овқат пиширишарди. Баъзан ярим косадан атала ичган кунларимизда уйда байрам бўлиб кетарди.

Хонадонда ҳамма баҳоли-қудрат ишларди. Шулар қатори мен ҳам онам колхоз юмушига чиқиб кетганида молхонани тозалаб, қудуқдан сув келтириб сигирга тутар, хашак майдалаб, охурга солар эдим. Қариндошларим билан яланг-оёқ қор кечиб буғдойи ўриб олинган далалардан бошоқ ахтарардик. Биринчи синфга боришим лозим бўлса ҳам устим юпунлигидан мактабга қатнай олмас эдим. «Майли, уруш тугаб, замон тинчисин, ўшанда ўқир», деган эди онам чуқур хўрсиниб.

Ана шундай кунларнинг бирида синглим қаттиқ бетоб бўлиб қолди. Унинг касаллигига бир бурда нон сабаб бўлганлиги учун ҳам бу воқеани эсга оляпман. Ҳар куни эрта билан бериладиган гугурт қутисидек бир бўлак қоп-қора нонни қўлида ушлаганича синглим айвонда нонушта қилиб ўтирган эди. Боламни экан, ўйнаб туриб қўлини силкитганида нон ҳовлида уйилиб ётган қорга бориб тушди. Баҳринисо жон ҳолатда нонни олиш учун қортепага интилди. Унинг устига эмаклаб ҳам чиқди. Аммо қор ғовак экан, бир зумда ютиб юборди. Кўплашиб қорни овлунимизча анча вақт ўтиб кетди. Тоғам синглимни қорнинг ичидан тортиб олганида унинг йиғлашга ҳам ҳоли қолмаган, зўрға нафас оларди. Шу воқеадан сўнг Баҳринисо бир ҳафта иситмада куйиб етди. У шамдек сўниб бораpди-ю, аммо кўлчаларидан ўша бир бўлак нонни сира ҳам қўймас, уни кўкрагига маҳкам босганича ётарди...

...Айтмоқчиманки, азиз одамлар, нон ризқ-рўзимиз эканлигини, уни етиштириш учун минг-минглаб кишиларнинг йил-ўн икки ой меҳнат қилишини ҳеч қачон унутманглар. Ноннинг бир увоғи ҳам нонлигини, уни исроф қилиш увол эканлигини сира хотирдан кўтармайлик. Буни айниқса яхши ният билан тўй қилаётган кишилар унутмасликлари лозим.

Холбой КУРАШЕВ.
Сирдарё области.

ҚАРДОШЛИК ЁРДАМИ

ШИМСК. Ўзбек мелиораторларининг ўнлаб оилалари яқинда шинам квартираларга кўчиб кирдилар. Улар Новгород деҳқонларига ноқоратупроқ зонани яшнатишда жуда катта кўмак бермоқдалар.

Ўзбекистондан одамлар тушган ва техника ортилган эшелон ана шу район марказига келганидан буён уч йилдан сал кўпроқ вақт ўтди. Уларнинг бу келиши «Тошкент-1» ихтисослаштирилган кўчма механизациялашган колоннанинг коллективи вужудга келишини бошлаб берди. Областда ҳозир Ўзбекистондан келган ўн тўртта механизациялашган колонна ва хўжалик ҳисобидаги участкалар ишлаб турибди. Ана шу Шимскда янги кўчалар Тошкент, Наманган, Чуст кўчалари вужудга келди. Шелонь дарёсининг ўнг соҳилида эса кўпдан-кўп коттежлардан иборат посёлка қад кўтарди. Сольцы, Парфино ва бошқа район марказларида мелиораторларнинг посёлкалари қад кўтарди. Область марказига яқин жойда ва Пола дарёсининг қайир ерида «Тошкент» ва «Дружба» деб аталган иккита йирик сутчилик-сабзавотчилик совхози қурилаётир.

Қардош республиканинг вакиллари ернинг заҳини қочириш ва ишлаб чиқариш объектларини қуришдан ташқари уй-жойлар, ошхоналар, маиший хизмат кўрсатиш уйлари, болалар ва маданий-маиший муассасалар қуриш тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилмоқдалар. Ноқоратупроқ зонага биринчи бўлиб ҳужум бошлаган кишилар бу йил ўн минг квадрат метрдан кўпроқ уй-жой оладилар, қурилиш суръатлари эса янада ўсаверади.

(ТАСС).

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

СУВ ТОҚҚА ЧИҚМОҚДА

Давлат комиссияси Тожикистоннинг жануби-шарқидаги Ясси тоғлигида суғориладиган янги ерлар фойдаланишга қабул қилиб олинганлиги тўғрисидаги актни имзолади. Эндиликда Панж дарёсининг суви шу тоғлиқ массивдаги 2500 гектар ерни суғоради. Шу йил ишга туширила диган ҳамма гидротехника қурилишларидаги ишлар ниҳоясига етказилди. Республиканинг хўжаликлари 10 минг гектардан суғориладиган ер олди. Бу ерлар деҳқончилик оборотига ўтказилиб борган сайин уларга экин экилаверди. Бўш ернинг бир қисмидан дастлабки пахта ҳосили олинди.

Ҳозир республикада суғориладиган ерлар майдони 660 минг гектардан ошади.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

М. И. КАЛИНИН НОМЛИ АНДИЖОН ДАВЛАТ МЕДИЦИНА ИНСТИТУТИ

кафедралар бўйича вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудирлар: **КПСС тарихи, сиёсий иқтисод, оператив хирургияли топографик анатомия** (профессор, фан доктори, доцент, фан кандидати);

доцентлар: **госпиталь терапияси, 1-юқумли касалликлар, ички касалликлар пропедевтикаси** (доцент, медицина фанлари кандидати);

ассистентлар: **одам анатомияси, микробиология, оператив хирургияли топографик анатомия, физика, умумий хирургия, факультет терапияси, госпиталь терапияси, кўз касалликлари, рентгенология, болалар касалликлари, травматология, химия, ички касалликлар пропедевтикаси, фтизиатрия, анестезиология, 2-акушерлик ва гинекология, 1-юқумли касалликлар, гистология, патологик анатомия, биохимия;**

ўқитувчилар: **сиёсий иқтисод, жисмоний тарбия.**

Конкурс муддати — 21 декабргача.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: 710000, Андижон шаҳри, Навоий кўчаси, 136-уй.

ТОШКЕНТ ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ИНСТИТУТИ

кафедралар бўйича вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

доцентлар: **умумий таълим ихтисослари сиёсий иқтисоди, саноатда бухгалтерия ҳисоби ва анализ;**

катта ўқитувчилар: **иқтисодий география, саноатда бухгалтерия ҳисоби ва анализ. Қўқон шаҳрида ишлаш учун КПСС тарихи;**

доцентлар ёки катта ўқитувчилар: **иқтисодий ахборотларни механизациялашган қайта ишлашни ташкил этиш** (халқ хўжалиги тармоқларида иқтисодий ахборотларни механизациялашган қайта ишлашни ташкил этиш ихтисоси ва электрон ҳисоблаш машиналарининг математик таъминоти), **қишлоқ хўжалигида бухгалтерия ҳисоби ва анализ, жисмоний тарбия** (нишонга отиш ва енгил атлетика);

ассистентлар: **иқтисодий ахборотларни механизациялашган қайта ишлашни ташкил этиш** (халқ хўжалиги тармоқларида иқтисодий ахборотларни механизациялашган қайта ишлаш ихтисослиги билан) **қишлоқ хўжалигида бухгалтерия ҳисоби ва анализ;**

ўқитувчилар: жисмоний тарбия (кураш, енгил атлетика, бокс). **Андижон филиалидаги тайёрлов бўлимида** ишлаш учун **математиклар.**

Самарқанд шаҳрида ишлаш учун **сиёсий иқтисод** бўйича доцентлар.

Конкурс муддати — 28 декабргача.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: 700063, Тошкент шаҳри, Олмазор кўчаси, 183 «а»-уй.

ВЦСПСнинг «ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНЛИ **БУТУНИТТИФОҚ МАРКАЗИЙ МЕҲНАТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИНИНГ ТОШКЕНТДАГИ ФИЛИАЛИ**

лабораториялар ва бўлимлар бўйича вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

катта илмий ходимлар: **саноат вентиляцияси ва ҳавони мўътадиллаштириш** (фан кандидати), **техника хавфсизлиги, якка ҳимоя воситалари, саноат акустикаси** (илмий даражасиз) **корхоналарда жорий этиш ва илмий-техника ёрдами бўлими** (экономист — фан кандидати ёки катта ишлаб чиқариш тажрибаси билан);

кичик илмий ходимлар: **техника хавфсизлиги, саноат акустикаси.**

Конкурс муддати — 25 декабргача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилади: 700109, Тошкент шаҳри, Қамарнисо кўчаси, 37-уй. (10, 28, 34, 49-автобусларнинг «Медицина шаҳарчаси» бекати).

●

МАРҒИЛОН РЕМОНТ ЗАВОДИ

барча корхоналардан ГАЗ-69, УАЗ-469 автомашиналари ва ГАЗ-51 автоагрегатларининг олд ва орқа кўприклари ҳамда узатмалар қутиларини

чекланмаган миқдорда

КАПИТАЛ РЕМОНТГА

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Бизнинг адрес: 713767, Фарғона области, Охунбобоев райони, Қорақўшчи қишлоқ совети.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 6/XII да **Оламнинг яратилиши** (премьера), 7/XII да **Пиковая дама,** 8/XII да **Афсоналар водийсида.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6/XII да **Олтин девор,** 7/XII да **Қароқчилар,** 8/XII да **Келинлар қўзғолони.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 6/XII да **Тошболта ошиқ,** 7/XII да **Ҳотинимнинг эри,** 8/XII да **Қизил дуррали нозик ниҳолим.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 6/XII да **Тўй муборак, қари қиз,** 7/XII да **Беш кунлик куёв** (19.00).

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «АРЕНАДА МОСКВАЛИКЛАР» ЯНГИ ЦИРК ПРОГРАММАСИ (19.30).

Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети коллективи республика радиосининг редактори Т. Тошпўлатовага онаси

Хайри ТОШПУЛАТОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимининг Президиуми, партия ва маҳаллий комитетлари илмий секретарь Т. Тўраевга отаси

Олим ТЎРАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ТОШКЕНТДАН ГАПИРАМИЗ ВА КЎРСАТАМИЗ

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Вақт. 9.40 — Гимнастика. 10.00 — Ўсмирлар ижоди. 10.30 — Келин-куёвлар. Спектакль. 11.45 — Ҳайвонот оламида. 12.45 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.15 — Тарих саҳифалари. 16.45 — Ёзувчи Ч. Айтматов билан учрашув. 17.30 — Горнчилар, қаерласиз! 18.00 — Музей ва кўргазма заллари бўйлаб. 18.30 — Фан оламида. 19.00 — Болаларга аталган шеърлар. 19.15 — Оламда нима гап. 19.30 — Финляндия республикасининг миллий байрами. Финляндия телевидениесининг программаси. 21.30 — Вақт. 22.05 — Фильм-концерт. 23.10 — Илмий-оммабоп фильм. 23.30 — Янгиликлар

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Ҳужжатли фильм. 12.15 — Революция туфайли туғилган. Кўп серияли бадиий фильм. 2-серия. 18.00 — Ҳамробуванинг эртаклари. 18.15— Ўсмирлар ижоди. 18.45— «Зангори экран» почтаси. 19.15 — Ахборот. 19.30 — «Баҳор» халқ рақс ансамблининг концерти. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Эстрада коллективлари республика конкурси лауреати Жиззах область «Гулдиёрим» вокал-чолғу ансамблининг концерти. 21.30 — Вақт. 22.05 — Чорвачилик — зарбдор фронт. 22.20 — Ишонч. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

20.30 — Коммунистлар ҳисобот бермоқдалар. 21.00 — Янгиликлар.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Таниш қўшиқлар. Концерт. 9.30 — Озарбайжон ССРда хизмат кўрсатган артист З. Ханларова куйлайди. 10.30 — Фонотекамиз хазинасида. 11.15 — Илмий-атеистик мавзуларда. 12.00 — Ўзбекистон индустриальний. 13.00 — Чорва кишлови муваффақиятини таъминлаймиз. 13.30 — А. Абдалова ва Л. Лешченко концерти. 14.00 — Мусобақадош областларда. 18.10 — Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Ғ. Эргашева чалади. 18.15 — Ўзбекистан спортиний. 18.30 — Москва. Миллионлар ленинча университети. 19.20 — Г. Никитенко. Коммунистлар олдинги сафда. 19.40 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 19.50 — Музикали танаффус. 20.20 — Татар куйлари. 21.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 21.30 — Шеърият кечаси. 22.28 — «Союзпечать» ходимларининг талабларига биноан концерт. 23.20 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000, ГСП. Тошкент, Ленин проспекти, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04. редактор ўринбосарлари — 33-79-14, 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04. масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05. секретариат — 33-72-83, 32-53-06. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19. марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70. халқаро ҳаёт — 32-54-18. саноат транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09. қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-26. фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27. хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-18, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13, иллюстрация — 32-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29. стенографистка — 33-73-43, 32-54-05. жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ — ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 3-55-35; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84, Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66. нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-60.